

בס"ד

שאלות חושן משפט ג' עם מקורות לתשובות

לפי סימנים

(תשע"ט – תשפ"ה)

ערן שפירא

תודות

שלמי תודה אני חב:

- לקב"ה "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו".
- להוריי היקרים ר' משה ודבורה שפירא שגידלוני באהבה ובמסירות.
- לחמיי וחמותי היקרים הרב ישעיהו מייטליס ורעייתו, אוהבי התורה ולומדיה, שעזרו בעצה ולמדתי מהם רבות
- לרעייתני היקרה "אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה", "שלי ושלכם – שלה הוא".
- לילדיי היקרים, ששמחים עם לימוד תורתנו ומוסיפים בקודש.
- לרבני בית המדרש באריאל, הרב יעקב ורהפטיג שליט"א, הרב אליעזר דמארי זצ"ל, ור"מ דיינות הרב יגאל צפירה שליט"א – שבעזרתם ועצתם אני עומד על רגליי בבית המדרש.
- לאברכי המחלקה לדיינות באריאל.

המלצה חשובה לניגשים למבחני הדיינות

- מותר להכניס במבחני הדיינות גמרות עם רי"ף ורא"ש, ומותר לכתוב מראי מקומות על גליון הגמרא. והנבחן נדרש להביא את מקורות הדין בשאלה שהוא עונה עליה.
- לכן מומלץ לכל סעיף בשו"ע: לסמן בצבע שונה את לשון השו"ע, הרמ"א והנו"כ.
- אח"כ לשלוח הפניות ממקור לשון השו"ע אל מקור לשון הרמ"א והנו"כ. לדוגמה אם שו"ע פוסק את דברי משנה מסוימת והרמ"א מגיה כדברי הרא"ש, אזי להפנות מהמשנה לדברי הרא"ש וכן כיוצ"ב.
- וכן רצוי להפנות מהסעיף המרכזי בכל סימן אל שאר הסעיפים בסימן, והתועלת כדי להגיע בקלות אל הסעיף המבוקש.

תוכן

5.....	סימן קפ"ט
5.....	סימן ק"צ
5.....	סימן קצ"א
6.....	סימן קצ"ב
6.....	סימן קצ"ג
6.....	סימן קצ"ד
6.....	סימן קצ"ה
7.....	סימן קצ"ח
7.....	סימן ר'
8.....	סימן ר"א
8.....	סימן ר"ב
8.....	סימן ר"ג
8.....	סימן ר"ד
9.....	סימן ר"ה
9.....	סימן ר"ז
10.....	סימן ר"ח
10.....	סימן ר"ט
10.....	סימן ר"י
10.....	סימן ר"א
10.....	סימן ר"ב
11.....	סימן ר"ד
11.....	סימן ר"כ
11.....	סימן רכ"א
11.....	סימן רכ"ב
11.....	סימן רכ"ג
11.....	סימן רכ"ד
11.....	סימן רכ"ז
12.....	סימן רל"א
12.....	סימן רל"ב
13.....	סימן רל"ה
13.....	סימן רל"ו
13.....	סימן רל"ז
13.....	סימן רמ"א
14.....	סימן רמ"ג
14.....	סימן רמ"ד
15.....	סימן רמ"ה

15.....	סימן רמ"ו
15.....	סימן ר"נ
15.....	סימן רנ"א
15.....	סימן רנ"ב
16.....	סימן רנ"ג
16.....	סימן רנ"ה
16.....	סימן רנ"ט
16.....	סימן ר"ס
17.....	סימן רס"א
17.....	סימן רס"ב
17.....	סימן רס"ד
17.....	סימן רס"ח
17.....	סימן רס"ט
18.....	סימן רע"ב
18.....	סימן רע"ג
18.....	סימן ער"ה
18.....	סימן רע"ו
19.....	סימן רע"ז
19.....	סימן רע"ח
19.....	סימן רע"ט
19.....	סימן ר"פ
19.....	סימן רפ"ב
20.....	סימן רפ"ג
20.....	סימן רפ"ה
20.....	סימן רפ"ח
20.....	סימן ר"צ
21.....	סימן רצ"א
21.....	סימן רצ"ב
22.....	סימן רצ"ג
22.....	סימן רצ"ד
22.....	סימן רצ"ה
22.....	סימן רצ"ו
22.....	סימן רצ"ז
23.....	סימן ש'
23.....	סימן ש"א
23.....	סימן ש"ג
23.....	סימן ש"ד

23.....	סימן ש"ו
24.....	סימן ש"ז
24.....	סימן ש"ח
24.....	סימן ש"ט
24.....	סימן ש"י
24.....	סימן ש"א
24.....	סימן ש"ב
25.....	סימן ש"ג
25.....	סימן ש"ד
25.....	סימן שט"ז
25.....	סימן שי"ז
26.....	סימן שי"ט
26.....	סימן שכ"א
26.....	סימן של"ג
26.....	סימן של"ד
27.....	סימן של"ה
27.....	סימן של"ט
27.....	סימן ש"מ
27.....	סימן שמ"א
27.....	סימן שמ"ב
27.....	סימן שמ"ו
28.....	סימן שמ"ח
28.....	סימן שמ"ט
28.....	סימן ש"נ
28.....	סימן שנ"ג
28.....	סימן שנ"ד
28.....	סימן שנ"ו
28.....	סימן שנ"ט
29.....	סימן ש"ס
29.....	סימן שס"א
29.....	סימן שס"ב
29.....	סימן שס"ג
29.....	סימן שס"ט
29.....	סימן שע"א
30.....	סימן שע"ה
30.....	סימן שע"ח
30.....	סימן ש"פ

30.....	סימן שפ"ב
30.....	סימן שפ"ה
31.....	סימן שפ"ו
31.....	סימן שפ"ח
31.....	סימן ת'
32.....	סימן ת"י
32.....	סימן תי"ט
32.....	סימן ת"כ
32.....	סימן תכ"א
32.....	סימן תכ"ו
33.....	סימן תכ"ז

סימן קפ"ט

1. **קנין חצר**
א. מה הדין אם ראובן הפקיד אצל שמעון חפץ ועכשיו שמעון רוצה לקנות את החפץ מראובן ופסקו הדמים, האם שמעון צריך לעשות קנין המועיל או שקונה מדין חצר? **סימן קפ"ט בט"ז וקצה"ח סק"א [ונתה"מ בפתיחה לסימן ר']**
האם מפקיד חפץ יכול להקנותו לנפקד ע"י 'קניין חצר' כשהחפץ מונח בחצירו של הנפקד?
סימן קפ"ט בט"ז
2. א. ראובן הפקיד אצל שמעון חפץ, ולאחר זמן מכרו לו או נתנו לו במתנה האם החפץ של שמעון באופן מיידי בלי שום פעולה? **סימן קפ"ט בט"ז וקצה"ח סק"א**

סימן ק"צ

1. המוכר שדהו לחברו באלף זוז ונתן לו מקצת דמים והיה יוצא ונכנס ותובע שאר הדמים לא נקנה המקח.
א. האם כל המקח מתבטל או רק כנגד מה שלא שולם כתוב שיטות הראשונים והשו"ע?
סימן ק"צ סעיף י'
ב. האם יש הבדל בין קרקעות למטלטלין? מה דעות הראשונים וכמו מי פסק מרן בשו"ע?
סימן ק"צ סעיף י"ז
ג. מה צריך המוכר לעשות כדי שיקרא עייל ונפיק אזוזי? **סימן ק"צ סעיף ט"ז**
ד. מתי גם אם עייל ונפיק אזוזי המקח קיים, כתוב שני אופנים? **סימן ק"צ סעיף י"א**
2. **קנין כסף**
א. קנין במשכון מתי מועיל? **סימן ק"צ סעיף ט' בשו"ע ורמ"א**
ב. היכן מצינו קניין כסף בלי שהכסף ניתן מהקונה למוכר? פרט! **סימן ק"צ סעיף ג'-ו'**
3. **עייל ונפיק אזוזי**
א. האם אמרי' במטלטלין הכלל "עייל ונפיק אזוזי"? **סימן ק"צ סעיף י"ז**
ב. הבא לפחות חמש מקרים דאע"פ שהמוכר "עייל ונפיק אזוזי" קנה הלוקח? **סימן ק"צ סעיף י' – י"ב ופת"ש סק"ז**

סימן קצ"א

1. א. האם קנית קרקע בקנין שטר או מחילת חוב או שטרות של עכו"ם מהני? **סימן קצ"א סעיף א' וקצה"ח סק"ב וסימן קצ"ט סמ"ע סק"ה**
ב. מי צריך להיות הבעלים של השטר? ומי משלם שכר סופר? ומה הדין במקרה שאחר שנכתב השטר טוען המוכר שלא קיבל הכסף? **סימן קצ"א סעיף ד', קצה"ח סק"א ונתה"מ סק"א**

2. קניית קרקע

- א. האם ניתן לקנות קרקע בשטר ובמחילת חוב ומה הדין בשטרות של נכרים ? **סימן קצ"א סעיף א' וקצה"ח סק"ב וסימן קצ"ט סמ"ע סק"ה**
- ב. האם שטר מכר חייב להיות של המוכר? ומה לגבי שכר הסופר? **סימן קצ"א קצה"ח סק"א ונתה"מ סק"א**

סימן קצ"ב

1. קניין חזקה

- א. התקין מנעול לבית האם קנה? **סימן קצ"ב סעיף ג' ברמ"א**
- ב. אכל פירות השדה האם קנה? ומה החילוק בינו לבין מציע מצעות על הקרקע? **סימן קצ"ב סעיף ט', י"א, סמ"ע סקי"ז**
- ג. פינה שרידי מבנה לצורך הקמת מבנה אחר האם זו חזקה? הוכח מדיני שביעית! **סימן קצ"ב נתה"מ סק"ו בשו"ת שכירות מקרקעין**
- א. השוכר מיהודי או מגוי עשר שדות בעשר מדינות והחזיק באחת מהן ולא נתן דמים כלל, האם חלה השכירות ומדוע? **סימן קצ"ב סעיף י"ג וסמ"ע סקכ"ו**
- ב. כיצד אדם קונה שכירות בית עם חצר? פרט לעניין [תשמיש בחצר, מציאה שנפלה בחצר, וקנין ע"י החצר השכורה] **סימן קצ"ב נתה"מ סק"ו**
- ג. האם ניקיון דירה חשיב קנין לשכירות בית, והאם ניקיון שדה מעשבים שוטים הוא קנין שכירות השדה? **סימן קצ"ב נתה"מ סק"ו**
- א. האם סגירת דלת קונה, במכר ובנכסי הגר? **סימן קצ"ב סעיף ג', סימן ער"ה סעיף י"ב**
- ב. האם עשיית מנעול קונה במכר ובנכסי הגר? **סימן קצ"ב סעיף ג', סימן ער"ה סעיף י"ב**
- ג. האם עשיית פעולות על ידי פועל יהודי או גוי קונה? ומה דין הגבהה או משיכה של פועל? **סימן קצ"ב פת"ש סק"ב**
- ב. כיצד נקנית שכירות קרקע או מטלטלין פרט את כל האפשרויות. **סימן קצ"ה סעיף ט', סימן קצ"ב סעיף י"ג, י"ד**

סימן קצ"ג

1. מחובר לקרקע

- באלו מקרים פירות המחוברים לעץ הם כקרקע ובאלו לא? פרט מה ההלכה לעניין דיני קניין, שומרים ושבועה. **סימן קצ"ג סעיף א' וסמ"ע סק"ב וש"ך סק"א, וסימן ש"א סעיף ה'**

סימן קצ"ד

- א. האם קנייני חצר, אגב ואודיתא מועילים בגוי? **סימן קצ"ד קצה"ח סק"ג**
2. **קנייני גוי**
- באלו קניינים קונה הגוי מישראל? כיצד יש לערוך מכירת חמץ? האם אפשר להקנות לגוי בקניין סודר את החמץ? פרט. **סימן קצ"ד סעיף א', סמ"ע סק"א, קצה"ח סק"ג**

סימן קצ"ה

- אם עשו קנין המועיל עד מתי יכולים לחזור בהם ולבטל את המקח? פרט בקנין סודר, משיכה, הגבהה, מסירה, קנין כסף, שטר, חזקה, קנין ארבע אמות בסמטה, תקיעת כף ומה הטעם? **סימן קפ"ט, סימן ק"צ סעיף ב', סימן קצ"ה סעיף ו', ז', וש"ך סק"ט ופת"ש סק"ה**
- א. האם ועד מתי ניתן לחזור מהפעולות דלהלן: קניין סודר; קניין משיכה; מתנה; הפקר. **סימן קפ"ט, סימן קצ"ה סעיף ו', ז', סימן רמ"א סעיף א', סימן רע"ג סעיף ב' סמ"ע סק"ד**
- א. האם ניתן לשכור בית בקניין סודר? **סימן קצ"ה סעיף ט'**

4. א. האם קנין סודר צריך להיות בפני הקונה? ומה הדין בסודר העדים? הבא ראייה מהגמ' **סימן קצ"ה סעיף ג' ובאה"ג**
ב. האם יש חילוק בין מכירה למתנה? **סימן קצ"ה סעיף ג' ברמ"א וסמ"ע סק"א**
ג. כמה המקנה צריך לתפוס הכלי, והאם יכול לעכבו לעצמו? **סימן קצ"ה סעיף דק בשו"ע ורמ"א**
ד. האם בכלי שאול יכול לעשות קנין סודר? **סימן קצ"ה סעיף ד' ברמ"א**
5. **קניין לאחר ל'**
המקנה לחבירו חפץ לאחר ל', באלו תנאים קנה, פרט סוגי הקניין השונים, תוכן האמירה ומקום החפץ בזמן הקניין? האם דיני הגט שווים לקניינים בעניין זה? **סימן קצ"א סעיף ד' ברמ"א וש"ך סק"ה, סימן קצ"ה סעיף ה' בשו"ע וסמ"ע סקט"ז, וסימן קצ"ז סעיף ז'**
6. **קנין סודר**
א. במה ניתן לקנות קניין סודר? ובמה לא ניתן? ואם נכתב בשטר "קנו מינייה" בלבד, האם ניתן לסמוך על כך שנקנה בקנין הראוי וב"מנא דכשר למקניא ביה"? **סימן קצ"ה סעיף ב', סמ"ע סק"ה ופת"ש סק"ב**
ב. במקרה שנעשה קנין סודר האם צריך להקנות את החפץ הנקנה מייד לקונה, או שניתן להקנות אותו גם לאחר זמן? פרט את הניסוח המדויק. **סימן קצ"ה סעיף ה' בשו"ע ורמ"א**

סימן קצ"ח

1. **דבר תורה מעות קונות**
א. חכמים תיקנו משיכה, האם יש מקרים בהם כסף קונה כיום? פרט את המקרים (לפחות ארבעה). **סימן קצ"ח סעיף ה' בשו"ע ורמ"א וסעיף ו'**
ב. מה דין קידש אשה בכסף במקרה שלא נעשתה משיכה בחפץ ולחילופין בחפץ שנקנה במשיכה בלבד בלא כסף? **סימן קצ"ח סמ"ע סק"ג, נתה"מ סק"ב ופת"ש סק"א**
2. א. מה דין לוקח ששילם ולא משך ונשרפו החיטים? והאם רשאי המוכר להשתמש במעות? **סימן קצ"ח סעיף א', ה', קצה"ח סק"ד ונתה"מ סק"ב**
ב. האם ע"י תנאי יכול לקנות בכסף? והאם בסעיפים א-ב יש כדי ללמד על גדר קנין מעות במטלטלין? באר ונמק! **סימן קצ"ח סעיף ה' בשו"ע ורמ"א**
ג. באר שיטת הרמב"ם בגדר קנין מעות במטלטלין. (סעיף רשות) **ב"י לסימן קצ"ח**
3. א. האם חפץ שמבוטח בביטוח נקנה בקניין כסף? והאם תנאי לקנות בכסף מועיל? **סימן קצ"ח סעיף ה' ברמ"א, ש"ך סק"י ופת"ש ס"ק ו', ז'**

סימן ר'

1. ג. האם יש קנין חצר בהקדש ומדוע? **סימן ר' קצה"ח סק"א**
2. ג. האם יש קניין חצר להקדש? מה דינו של המוצא מציאה בבית הכנסת? **סימן ר' קצה"ח סק"א**
3. א. באיזה מקום קונות ד' אמות של אדם? ומדוע הוצרך לקנין משיכה? **סימן רס"ח סעיף ב', סימן ר' ש"ך סק"ה**
ב. האם יש חילוק בין הפקר למתנה? **סימן ר' ש"ך סק"ה**
ג. מה הדין בקדם אדם לכלי או כלי לאדם? **סימן ר' סמ"ע סק"ג וש"ך סק"ה**
ד. ומה הדין בגיטין וקידושין אם קדמו הגט והקידושין לד' אמות שלה? **סימן ר' קצה"ח ד'**
4. **חצר וארבע אמות**
א. האם חצר משתמרת לדעת המוכר מועילה לקנין? **סימן ר' סעיף א' בשו"ע ורמ"א**
ב. האם יש חצר להקדש או לבית הכנסת? מה דין המוצא מציאה בבית כנסת האם יכול לזכות בה לעצמו? **סימן ר' קצה"ח סק"א**
ג. מדוע תיקנו משיכה בסימטא הרי החפץ בארבע אמות של הקונה? הבא לפחות שלושה הסברים ומה הנפקא מינה? **סימן ר' ש"ך סק"ב ונתה"מ סק"ד**
5. **כלי הלוקח ופסיקת דמים**
א. כלי לוקח ברשות מוכר או כלי מוכר ברשות לוקח האם קנה? ומה הדין כלי של לוקח בתוך כלי מוכר שעומדים על קרקע של לוקח? **סימן ר' סעיף ג', ה', סמ"ע סק"ט, קצה"ח סק"ו**

- ב. במכירת פירות אמר לקונה אני מוכר לך "כור בשלושים, סאה בסלע" והתחיל המוכר למדוד סאה סאה לכליו בסימטא, האם המוכר או הקונה יכולים לחזור בהם? ואם מכר עדר בהמות וקצב מחיר כל אחת מהן וסך של כולן ביחד, ומשך הקונה חלק מהן והמוכר רוצה לחזור, מה הדין? **סימן ר' סעיף ז' בשו"ע ורמ"א, פת"ש סק"ד קנין חצר**
6. א. פרט לפחות ג' תנאים בסיסים שקנין חצר יקנה. והאם יש חילוק בין מכר או מתנה או מציאה? **סימן ר' סעיף א' בשו"ע ורמ"א, סמ"ע סק"א**
- ב. במקרה וחפצי המוכר והקונה מעורבבין האם שייך קנין חצר, והאם זה תלוי באיזה חצר של הקונה או המקנה. **סימן ר' סעיף א' ברמ"א**
- ג. האם אמרינן בשטר מתנה חצירו ומתנתו באין כאחד? **סימן ר' קצה"ח סק"ה**

סימן ר"א

1. **דין סיטומתא**
- א. מה המקור בגמ' לדין סיטומתא? **ב"מ דף ע"ד ע"א**
- ב. האם זה קנין דאורייתא או דרבנן? **סימן ר"א נתה"מ סק"א ופת"ש סק"א**
- ג. מה התנאי שהתנה הרמב"ם שיחול קנין סיטומתא? **סימן ר"א סעיף א'**
- ד. האם קנין סיטומתא מועיל בדבר שלא בא לעולם? **סימן ר"א קצה"ח סק"א, נתה"מ סק"א ופת"ש סק"ב**
2. א. האם קנין סיטומתא מועיל בדבר שלא בא לעולם או בדיבור או מסירת מפתח? **סימן ר"א סעיף ב' ברמ"א, סמ"ע סק"ג, קצה"ח סק"א, נתה"מ סק"א ופת"ש סק"ב**

סימן ר"ב

1. א. קנין אגב קרקע מתי מהני והאם צריך שהמטלטלין יהיו צבורים בקרקע או לא? **סימן ר"ב סעיף א', ב'**
- ב. כאשר אמר "קנה עם הקרקע" האם הוי אגב קרקע? **סימן ר"ב סעיף ב' ברמ"א, וסמ"ע ס"ק ה', ו'**

סימן ר"ג

1. **קניין לכסף**
- א. כיצד נקנה מטבע שאינו ברשותו? פרט מטבע בעין ושאינו בעין. **סימן ר"ג סעיף ט' וסמ"ע סקי"ז**
- ב. מה הדין אם הקנה בקניין אחד שני דברים, ועל אחד מהם הקניין אינו חל, האם יקנה את השני? **סימן ר"ג סעיף י' ברמ"א**
2. א. הקונה דבר שלא בא לעולם עם דבר שבא לעולם, מה הדין? מה הדין אם הקנה בקנין סודר מעות ומטלטלין, ומאי שנא מהציור הקודם? **סימן ר"ט סעיף ד', סימן ר"ג סעיף י' ברמ"א וסמ"ע סקי"ט**
3. ב. האם טובת הנאה נקנה בחליפין או באגב? **סימן ר"ג ש"ך סק"א**

סימן ר"ד

1. **הבטיח ליתן לחברו מתנה וחזר בו**
- א. כיצד יהיה הדין כשהייתה המתנה מרובה או כשהייתה המתנה מועטת? **סימן ר"ד סעיף ח', וסימן רמ"ט סעיף א'**
- ב. ומה הדין אם היה המקבל עני? **סימן רמ"ג סעיף ב', וסמ"ע סק"ה**
- ג. מתי מי שסיכם עם חברו על מכירת חפץ וחזר בו מקבל מי שפרע? **סימן ר"ד סעיף א'**
- ד. האם יש מי שפרע בקרקעות? **סימן ר"ד פת"ש סק"ב**
2. ראובן חידש שיטה לגביית חובות ישנים, לפיה היה פונה ללווים ומציע להם לרכוש ממנו דבר מה, ולאחר ששילמו לו טען בפניהם כי הדמים שקיבל הם כנגד החוב שחייבים לו וכי לא יקיים את המקח אלא אם כן ישלמו שוב.
- באר ופרט האם ניתן לגבות חוב בדרך זו והאם הקניין חל? **סימן ר"ד סעיף י"א**

3. א. מה תוקפם הקנייני-ההלכתי של "זכרון דברים" ושל "חוזה מכר" בעסקאות מקרקעין? **סימן ר"ד סעיף ז'**
ב. האם יכול מי מן הצדדים לחזור בו מהעסקה בטענה כי טרם הושלם הרישום בטאבו? **סימן ר"ד סעיף ו'**
ג. מה הדין בנ"ל באופן שעילת החזה היא שינוי השערים במחירי השוק? **סימן ר"ד סעיף י"א ברמ"א**
4. **מחוסר אמנה**
א. הבא ג' מקרים שלא נחשב למחוסר אמנה? **סימן ר"ד סעיף ח', וסעיף י"א ברמ"א, וסימן של"ג סמ"ע סק"א**
ב. הבא ה' מקרים שבהם לא מחוייב במי שפרע? **סימן ר"ד סעיף ב', ג', י"א בשו"ע ורמ"א, סימן ר"ט סעיף ו' ברמ"א**

סימן ר"ה

1. **מכר ומתנה באונס**
א. מה ההבדל בין בירור טענת אונס במכר לבירור טענת אונס במתנה? **סימן ר"ה סעיף ב', ו' וסמ"ע סק"ח, סימן רמ"ב סעיף א' וסמ"ע סק"א**
ב. מה דין הטוען שחתם על הסכם גירושין וויתר על חלק מהרכוש שלו מחמת לחץ שאיימו עליו שיכו אותו? **סימן ר"ה סעיף ב', ו', ז'**
ג. אם אדם טוען שנכנס ללחץ עקב חובות ועל כן חתם על ההסכם של מכירה או קניה, מה הדין? **סימן ר"ה סעיף א' בשו"ע, ז' ברמ"א**
2. **מודעא**
א. מה ההבדל בין מכר למתנה לעניין מודעא, ואם נתן מתנה כדי להיפטר מאונס שלא היה במיוחד על מתנה זו, האם המתנה קיימת? **סימן ר"ה סעיף א', ב', ו'**
ב. מה דין מודעא בפשרה? **סימן ר"ה סעיף ג', ו'**
ג. כפה את חברו למכור לו בזול, האם המקח קיים? **סימן ר"ה סעיף ד'**
3. **מודעה**
א. שטר מודעה שאין בה זמן האם מהני? הסבר היטב הטעם ונפק"מ. **סימן ר"ה סעיף ט' ברמ"א, סמ"ע סקנ"ד וקצה"ח סק"ז**
ב. האם העדים צריכים לידע את האונס? והאם די בכך שכותב כתבו לי מודעה וכשיוודע על פי עדים האונס שאנסוני? **סימן ר"ה סעיף א'**
ג. מקרים דלהלן האם נחשבים אונס: איומים, הפחידו להוליכו לערכאות, אונס ע"י ישראל או גויים, מעשה דפרדיסא? **סימן ר"ה סעיף ז' ונתה"מ סקי"ב**

סימן ר"ז

1. **אסמכתא**
א. מה נקרא אסמכתא כתוב שלושת דעות הראשונים שכתב הב"י? **ב"י לסימן ר"ז סעיף י"ג**
ב. כמו מי פסק מרן וכמו מי פסק הרמ"א? **סימן ר"ז סעיף י"ג**
ג. לפי זה האם סעיף בחוזה מכירה ולפיו מי שיבטל את העסקה יתחייב לצד השני 10% מסכום העסקה תקף או שהוא אסמכתא ומדוע? **סימן ר"ז סעיף י"ג**
ד. האם נדר ושבועה או תקיעת כף מועיל שלא יהיה אסמכתא ומה הטעם? **סימן ר"ז סעיף י"ט**
ה. ומה הדין בעשה קנין ונשבע על אסמכתא, האם יכול להישאל על השבועה? **סימן ר"ז סמ"ע סקנ"ג**
2. **חוזה שכירות דירה כלל סעיף הקובע סנקציה כספית בסכום מופרז על הפרתו כאשר בסוף החוזה צויין כי סעיפי החוזה הינם "דלא כאסמכתא". מה הדין? וכיצד ניתן למנוע חסרון של אסמכתא בהתחייבות חוזית? **סימן ר"ז סעיף י"ז**
3. **א. שמעון אמר לראובן שחט את הפרה ואם היא תימצא טריפה אשלם לך 1,000 ₪ ואם כשירה 5,000 ₪ ונתן לו משכון ביד שלישי ונמצאת טריפה, האם הוא אסמכתא? והאם חייב לשלם מדין אחר? **סימן ר"ז קצה"ח סק"ד, נתה"מ סק"ח**
ב. לוקח שלא קנה את השדה משום חסרון אסמכתא, מה דין הפירות שאכל? ומתי מחילה בטעות הוא מחילה? **סימן ר"ז סעיף י' בשו"ע ורמ"א******

4. אסמכתא

- א. האם אסמכתא קונה מדאורייתא הבא לפחות ג' נפק"מ? **סימן ר"ז קצה"ח סק"א**
- ב. ראובן הדר בבני ברק וקנה בית בעיר טבריה, או איפכא מכר בית בירושלים כדי לילך לעיר טבריה, ואמר שקונה או מוכר משום דדעתו לעקור דירתו מירושלים ולגור בטבריה, ולא אסתייע מילתא לעקור דירה או שלא הניחו תושבי טבריה שהוא יגור בתוכם, האם יכול לחזור בו? **סימן ר"ז סעיף ג'**
- ג. ראובן שהיה לו פרה והיה ירא לשחטה שמא תצא טריפה ושמעון א"ל שחוט ואם תצא טריפה אשלם כך ואם כשירה אשלם כך ונתן משכון ביד שלישי ושחט ונמצאת טריפה, ושמעון חוזר בו מה הדין? **סימן ר"ז קצה"ח סק"ד, נתה"מ סק"ח**
5. ב. חוזים הנעשים כיום הכוללים קנסות האם תקף מבחינה הלכתית? הסבר. **סימן ר"ז סעיף י"ח, י"ט בשו"ע ורמ"א**

סימן ר"ח

1. מקח באיסור

כאשר נעשה מקח באיסור, האם חל? במקרים שחל, מדוע אין בזה בעיה של "אי עביד לא מהני"? ומה הדין בנשבע שלא למכור, האם המכירה חלה? **סימן ר"ח סעיף א' בשו"ע ורמ"א, סמ"ע סק"ג, ש"ך סק"ב וקצה"ח סק"א**

2. מקח באיסור

א. ראובן מכר או נתן מתנה או מחל לשמעון חפץ הכולל בתוכו רבית קצוצה האם חל הקנין? ואם קידש אשה האם חלו הקידושין? **סימן ר"ח סעיף א', נתה"מ סק"א**
ב. נשבע או נדר שלא למכור ועבר ומכר האם חל המכר? ואם מכר על ידי שליח האם זה מועיל? **סימן ר"ח סעיף א' בשו"ע ורמ"א, סמ"ע סק"ג, ש"ך סק"ב וקצה"ח סק"א**

סימן ר"ט

1. א. מכר דבר שאינו ברשותו, ושוב קנה אותו המוכר האם חייב לקיים את המכר? **סימן ר"ט סעיף ה' ברמ"א**

סימן ר"י

1. ב. המזכה לעובר שלו או של אחר, מה הדין? ואם אמר לכשיוולד או לא אמר, מה הדין? והאם יש חילוק בין בריא לשכ"מ, ומה הדין בבן בנו? **סימן ר"י סעיף א' בשו"ע ורמ"א**

סימן רי"א

1. ד. האם יכול להפקיר דבר שלא בא לעולם או שאינו ברשותו? **סימן רי"א קצה"ח סק"ד ונתה"מ סק"א**
2. ב. הקדיש קרקע שאינה ברשותו האם חייב לקיים את דבריו? ואם הקדיש ריווח עתידי ולא הפריש אותו האם חייב לשלם לאחר זמן? **סימן רי"א קצה"ח ס"ק ג', ה'**

סימן רי"ב

1. קי"ל אי אפשר לעשות קנין על דבר שאין בו ממש כגון זכות שימוש וזכות אכילת פירות. א. מה האופן המועיל להקנות דבר שאין בו ממש? **סימן רי"ב סעיף א', ב' [וכן י"א בסימן ר"ג סעיף י' לפי סמ"ע סק"כ]**
2. קנה קרקע והיה בדעתו לכוון ממנו הקדש ולא הוציא מפיו כלום
א. האם חייב לכוון את ההקדש? **סימן רי"ב סעיף ח'**
ג. מה הדין אם נדר לצדקה ומת, האם יורשיו חייבים לקיים נדרו? **סימן רי"ב סעיף ז' ברמ"א ופת"ש סק"ט**

- ד. ומה הדין אם ביקש האב לפני מותו לעשות פעולות מסוימות שאינם נדר? **סימן רנ"ב סעיף ב'**
3. ב. האם ניתן להוריש אויר לדירה? ומה הדין להקנות? וכן מה יהא הדין בשני? באר ופרט דעת השו"ע והרמ"א! **סימן רי"ב סעיף ב', ג', סימן רע"ו נה"מ סק"ד**

סימן רי"ד

1. א. ראובן השכיר חדר לשמעון ובתוך החדר יש חדר קטן פחות מד' אמות האם נכלל בשכירות? **סימן רי"ד פת"ש סק"ב**

סימן ר"כ

1. **מקח וממכר**
- א. המוכר לחבירו פרה או אתון או שפחה. באלו מקרים המכירה כוללת גם עובר או ולד? **סימן ר"כ סעיף י', י"א**
- ב. איך תתישב סוגית "מחליף פרה וחמור וילדה זה אומר עד שלא החליף וזה אומר לאחר שהחליף" עם הסוגיא בסעיף א'? **סימן ר"כ קצה"ח סק"א**
2. ג. אמר לחבירו פרה מעוברת או פרה זו או פרה סתם אני מוכר לך והיא מעוברת האם הולד מכור? **סימן ר"כ סעיף י' ברמ"א וקצה"ח סק"א**

סימן רכ"א

1. **מקח וממכר**
- א. שני צדדים שהתווכחו מה יהיה סכום העסקה, ולבסוף ביצעו את העסק, מה הדין במקח או פועלים או קידושין? **סימן רכ"א סעיף א', סמ"ע ס"ק א', ב'**
- ב. מה הדין כשסיכמו על סכום מסוים, ובשטר כתוב סכום אחר? **סימן רכ"א סעיף א' ברמ"א**

סימן רכ"ב

1. א. מה הדין בלקח מקח מאחד מחמשה אנשים ואינו יודע ממי לקח? **סימן רכ"ב סעיף ב'**

סימן רכ"ג

1. **ספקות במכירה**
- א. מחליף פרה בחמור ומשך בעל הפרה את החמור, וילדה הפרה ושני הצדדים נחלקים מתי, מה הדין? **סימן רכ"ג סעיף א'**
- ב. ואם אינם יודעים מתי ילדה, מה הדין? **סימן רכ"ג סעיף ב'**
- ג. מחליף פרה בחמור ומשך בעל החמור את הפרה ומת החמור ושני הצדדים נחלקים מתי מת, מה הדין? **סימן רכ"ד סעיף א' בשו"ע ורמ"א**

סימן רכ"ד

1. ג. מחליף פרה בחמור ומשך בעל החמור את הפרה ומת החמור ושני הצדדים נחלקים מתי מת, מה הדין? **סימן רכ"ד סעיף א' בשו"ע ורמ"א**

סימן רכ"ז

1. ב. עד מתי יכול המתאנה לחזור בו ממקח במקרה של אונאה ועד מתי ניתן לחזור ממקח כאשר נמצא בו מום? **סימן רכ"ז סעיף ז', וסימן רל"ב סעיף ג'**

- ג. מה הדין בנ"ל כאשר עדיין לא שילם, כאשר נאנס ולא יכל לבדוק בזמן וכאשר כבר השתמש בחפץ? **סימן ר"ד סעיף ו', סימן רכ"ז סעיף ז', סימן רל"ב סעיף ג'**
2. א. האם יש דין או איסור אונאה ב: 1. קרקעות, 2. פחות משווה פרוטה, 3. גוי? **סימן רכ"ז סעיף ה', כ"ו, כ"ט**
3. ג. האם יש אונאה לשכירות בתים והאם יש איסור בל תלין על דמי שכירות בתים? **סימן רכ"ז סעיף ל"ב, וסימן של"ט סעיף א'**
4. **אונאה**
א. מה דין אונאה באכסרה? **סימן רכ"ז סעיף י"ט**
ב. נושא ונותן באמונה יש לו דין אונאה? **סימן רכ"ז סעיף כ"ז**
ג. מה דין אונאה בעובד? **סימן רכ"ז סעיף ל"ג**
5. א. ראובן שכר את שמעון שהוא בעל רכב להסיעו לצפון וקצב איתו מחיר, לאחר מכן התברר לראובן שהמחיר בשוק הוא פחות, האם יכול לטעון שנתאנה? **סימן רכ"ז סעיף ל"ג ברמ"א וסמ"ע סק"א וסק"ד**
6. א. האם יש איסור אונאה בפחות משתות, ממון עניים, ואונאת רבים? **סימן רכ"ז סעיף ג', סמ"ע סקמ"ט ופת"ש סקכ"ג**
7. **דיני אונאה**
א. עד מתי יכולים לחזור המוכר או הקונה ולתבוע אונאה, יש לפרט הדין אם הקונה כבר שילם וביד מי המקח. **סימן רכ"ז סעיף ז', ח' וש"ך סק"ד**
ב. אם הקונה ידע מהאונאה ושתק האם הוא יכול לחזור בו? **סימן רכ"ז סעיף ז' ברמ"א**
ג. אם המוכר התאנה ונחלקו המוכר והקונה האם המוכר ראה חפץ דומה ולא תבע, האם הוא יכול לתבוע אונאה? אם נחלקו האם השתנה השער על מי להביא ראיה? **סימן רכ"ז סעיף ט' ברמ"א וסמ"ע סק"כ**
8. א. אם קנו על סמך חוות דעת מומחה בתשלום והתברר שיש אונאה, ואי אפשר להחזיר את החפץ האם המומחה חייב? מה הדין אם הוא מקבל אחוזים מהריוח? **סימן רכ"ז סעיף כ"ה וסמ"ע סקמ"ד**
9. **אונאה**
א. במקרים דלהלן האם יכול לטעון טענת אונאה: עבר הזמן והלוקח עדיין לא שילם, ידע שהתאנה ושתק ורוצה לחזור בו? **סימן רכ"ז סעיף ז' ברמ"א**
ב. האם המוכר יכול לחזור בו בטענת הונאה במקרים דלהלן: נשתנה השער או שיש הכחשה אם נשתנה השער, אונאה בשיעור שאין הדעת טועה, בקרקע, במקח שנעשה בקניין סודר? **סימן רכ"ז סעיף ט' בשו"ע ורמ"א, ש"ך סק"ה, נתה"מ סק"ה ופת"ש סק"ה**

סימן רל"א

1. **תקנות קהל**
א. מה המקור לתוקף של הסכמות ותקנות קהל בעניין המידות השערים ושכר הפועלים?
האם מספיק רוב? ואלו תקנות צריך הסכמת כולם? **סימן רל"א סעיף כ"ז ופת"ש סק"ג**
ב. מה המקור לתוקף של הסכמות ותקנות בעלי אומניות? האם מספיק רוב? ומה הדין אם יש אדם גדול שמתנגד לתקנות? **סימן רל"א סעיף כ"ח בשו"ע ורמ"א**
2. א. האם רשאים בני עיר לעשות תקנות שמחייבות את כל בני העיר ואין היחיד יכול להתנגד? **סימן רל"א סעיף כ"ז ופת"ש סק"ג**
ג. האם רשאים בעלי אומנות לעשות תקנות ביניהם? **סימן רל"א סעיף כ"ח**

סימן רל"ב

1. א. ראובן קנה מגוי כלי בחזקת כלי נחושת ומכרו לשמעון אחרי זמן מצא שמעון שהיה הכלי כלי כסף מצופה נחושת, האם יכול ראובן לטעון למקח טעות ומדוע? **סימן רל"ב סעיף י"ח ברמ"א**
ב. ומה הדין אם היה הכלי כלי כסף אלא ששניהם לא היו מבינים בדבר? **סימן רל"ב סעיף י"ח ברמ"א**
2. א. ראובן קנה פרשיות תפילין מהודרות מסופר סת"ם. בהגהה אחר שנה נמצאו הפרשיות פסולות מעיקרן. האם יכול לתבוע את דמי הפרשיות מהסופר? **סימן רל"ב סעיף ט"ז, י"ז**
ג. ראובן מכר לשמעון קרקע חקלאית על דעת שכבר הופשרה לבנייה אלא שלאחר מכן הוברר לקונה שטרם בוצעה ההפשרה – האם חשיב מום במקח? **סימן רל"ב סעיף ג'**
3. א. ראובן קנה משמעון רכב בירושלים והודיעו שהוא מוליכו לת"א למכרו שם, כשהגיע לת"א נמצא בו מום (המנוע התקלקל), על מי חל הוצאות ההולכה והחזרה? הבא מקור

- לכך! האם יש חילוק בין אם הודיע לשמעון שהוא מוליכו לת"א או לא? **סימן רל"ב סעיף כ"א**
4. **מקח טעות**
א. המוכר לחבירו בהמה ונמצאת טריפה באלו מקרים בטל המקח? **סימן רל"ב סעיף י"א**
ב. אם התנה עמו שלא יהיה טריפה ונמצא שהיה נבילה, מה הדין? **סימן רל"ב קצה"ח סק"א**
ג. מה דין מי שקנה חפץ ועשה בו מום ואחר כך נמצא שהיה מקח טעות. האם משלם על המום שעשה? **סימן רל"ב סעיף י"ג**
5. ג. על מי מוטלות הוצאות החזרת המקח שנמצא בו מום? **סימן רל"ב סעיף כ"א**
6. ב. סרסור שקנה ומכר שור ונתברר שהשור אינו יכול לאכול ומת? האם הוא אחראי לכך? **סימן רל"ב סעיף י"ח**
ג. אם קנה הסרסור חפץ ומכרו לאחר, ונתברר שהיה עשוי מזהב או שהיה בו זהב, למי שייך הזהב? **סימן רל"ב סעיף י"ח ברמ"א**
7. **מכר עם מום**
א. קנה מוצר והשתמש לאחר זמן או שהשתמש ומצא מום לאחר זמן האם הוי מקח טעות? **סימן רל"ב סעיף ג'**
ב. קונה שהתאנה והשתמש בחפץ והמוכר לא היה בביתו, האם יכול לתבוע אונאתו? **סימן רל"ב נתה"מ סק"א**
ג. שחט השוחט ומכר חלקים בין כשרה או טריפה, והתברר שלא נשחטה כראוי והוי נבילה האם יכול הלוקח לחזור בו? הסבר היטב הטעם. **סימן רל"ב קצה"ח סק"א**

סימן רל"ה

1. **קנייני הקטן**
א. מה דין מתנת קטן? **סימן רמ"ג סעיף ט"ו, סימן רל"ה סעיף י'**
ב. האם קנין סודר מועיל בקטן? **סימן רל"ה סעיף ו' ובאה"ט סק"י**
ג. האם קטן יכול לתת שקלים לבית המקדש? האם ניתן להקריב מהם קרבנות ומדוע? **סימן רל"ה קצה"ח סק"ד**

סימן רל"ו

1. **גוי אנס קרקע**
א. גוי שלקח קרקע או מטלטלין של ראובן והגוי אינו יכול להורגו, ובא שמעון וקנאו או קיבל במתנה, ועתה ראובן טוען שיחזירו לו האם צריך להחזיר? פרט. **סימן רל"ו סעיף ח' וסמ"ע סקי"ט**
ב. במקרה הנ"ל מה הדין כשיש שופטים או שהשר קצף ולקח בית של אחד ממשרתיו? **סימן רל"ו סעיף ט'**

סימן רל"ז

1. **עני המהפך בחררה**
א. מה דין המהפך לקנות דבר מה מאדם אחר או לזכות בהפקר, האם רשאי השני לקנותו? **סימן רל"ז סעיף א' בשו"ע ורמ"א**
ב. אם יש מלמד פרטי שעובד אצל אדם אחד, האם השני רשאי לשוכרו? **סימן רל"ז סעיף ב'**
ג. האם חברת הייטק רשאית להציע לפועלים העובדים בחברה אחרת לעבוד אצלם?

סימן רמ"א

1. א. מה הדין אם מחל לחברו על חוב שהיה לו אצלו ואח"כ חזר בו, האם מועילה מחילה?
סימן רמ"א סמ"ע סק"ו
ב. מה הדין אם היה מלווה בשטר או שהיה תפוס המלווה במשכון ומחל לו על ההלוואה ולא החזיר לו את השטר או משכון? **סימן רמ"א בשו"ע ורמ"א, סמ"ע סק"ז, ש"ך סק"ד וקצה"ח סק"ב**
2. א. האם קבלת מתנה באופן של 'מתנה על מנת להחזיר' זוקקת מעשה קניין בהחזרתה?
הסבר את יסוד דין 'מתנה ע"מ להחזיר' ועל פי זה את ביאור הגמרא "לא ליקני איניש

- לולבא לינוקא ביומא טבא" **סימן רמ"א קצה"ח סק"ד, נתה"מ סק"ה ופת"ש סק"ו**
ב. מה הדין כאשר המקבל הקדיש את החפץ והחזירו והאם יש נ"מ בין אמירת הנותן "על מנת שתחזירהו" או "על מנת שתחזירהו לי"? **סימן רמ"א סעיף ז' בשו"ע**
ג. האם המקבל יכול לתת דמים חלף החפץ? **סימן רמ"א סעיף ז' ברמ"א**
3. **הלכות קניינים**
א. האם ישנה מציאות באדם בריא בה נקנה המקח בדברים ומבלי מעשה קניין? באר ונמק! **סימן קפ"ט סעיף א', סימן רמ"א סעיף ב'**
ב. היה לו חפץ ביד חבירו ואמר לו מחול, האם מחילתו מחילה? **סימן רמ"א סעיף ב' ברמ"א**
4. **תנאי**
א. מי שנתן מתנה על מנת להחזיר ומקבל המתנה הקדיש אותה האם ההקדש חל? האם על המחזיר להקנות אותה בקנין במועד ההחזרה? באר לפי כל שיטה את דין הקנאת אתרוג לקטן בסוכות ביום טוב ראשון. **סימן רמ"א סעיף ז', קצה"ח סק"ד ונתה"מ סק"ה**
ב. בנותן מתנה על מנת שהמקבל יתן לו מאתים זוז, ומת הנותן או המקבל, האם ניתן שהיורשים יקיימו את התנאי? התייחס לנוסחים שונים של תנאי. **סימן רמ"א סעיף ז' ברמ"א**
ג. במקרה שהתנו שהמקבל יתן חפץ מסויים לנותן, באלו מקרים ניתן לתת את דמי החפץ במקום החפץ? ואם המקבל נדר את החפץ הזה לצדקה האם הוא רשאי להמירו בשוויו? **סימן רמ"א סעיף ז' ברמ"א, קצה"ח סק"ז ונתה"מ סק"ז**
5. **מחילה ומתנה בתנאי**
א. האם מועילה מחילה כשיש פיקדון, שטר או משכון? מה דין מחילה שלא בפניו? ומה דין מחילה בטעות? **סימן רמ"א סעיף ב' בשו"ע ורמ"א, ש"ך סק"ד**
ב. מה דין תנאי שהתנה שלא כדין התנאים האם חייב לקיימו? **סימן רמ"א קצה"ח סק"ט ונתה"מ סק"י**
6. ב. אמר לו המפקיד אני מוחל לך על חפץ המופקד אצלך האם קנה. **סימן רמ"א סעיף ב' ברמ"א**
7. **מתנה על מנת להחזיר**
א. מתי שנותן המתנה לא קצב זמן מתי צריך להחזיר? הקדיש המקבל והחזירו לבעלים? החזיר את המתנה כשהיא משועבדת לאחרים? **סימן רמ"א סעיף ז' בשו"ע**
ב. מה הדין כאשר התנה לתת חפץ לשני ורוצה לתת את דמיו האם מהני? ומה הדין במקרה זה במתנה על מנת להחזיר? **סימן רמ"א סעיף ז' ברמ"א**

סימן רמ"ג

1. מה דינו של קטן בעניינים דלהלן: א. לזכות לעצמו, ב. לזכות לאחרים, ג. לזכות במציאה, **סימן רמ"ג סעיף ט"ו בשו"ע ורמ"א וש"ך סק"ו, ד. לזכות בקניין אגב סימן רמ"ג סמ"ע סקל"ג, ה. לזכות בחמישה סלעים של פדיון הבן סימן רמ"ג קצה"ח סק"ד**
2. **זכין**
א. האם בית הדין יכולים לפדות בכור שמת אביו? **סימן רמ"ג קצה"ח סק"ז**
ב. האם אשה יכולה להפריש חלה מעיסה של חבירתה עבור חבירתה? **סימן רמ"ג קצה"ח סק"ח**

סימן רמ"ד

1. א. מדינא דגמרא – ראובן שכתב שטר מתנה כדלהלן: **"אתם העדים פלוני ואלמוני כתבו מתנה ממני ראובן לשמעון שדה מסוימת או מטלטלין"** האם מתנתו מתנה! פרט – האם קנה או לא, האם מהני תפיסה, ואם כתב בו קנין משתנה הדין? **סימן רמ"ד סעיף א' (?)**
2. **שליח במתנה**
א. האם יכול אדם למנות שליח שימנה שליח לכתוב שטר מתנה? ומה הדין כשממנה שליח שימנה שליח למסור מתנה? **סימן רמ"ד קצה"ח סק"ב**
ב. מינה שליח לקבל בעבורו מתנה, אם יכולה חצר השליח לקנות למשלח? **סימן רמ"ד קצה"ח סק"ג**

סימן רמ"ה

1. א. ראובן שכתב בשטר שדה פלונית אתן לשמעון האם זכה שמעון? ומה הדין אם אמר אתן לפלוני וקנו מידו? אם לא נתן הנותן ומת, האם מוציאים מיורשיו? **סימן רמ"ה סעיף א', ב' בשו"ע ורמ"א, סמ"ע סק"ה**
ב. מה הטעם למנהג שהורי חתן וכלה עושים פעמיים תנאים, אחד בזמן השידוכין והשני בזמן החופה? **סימן רמ"ה סעיף ב' ברמ"א**
2. **אתן/נתתי**
א. האם לשון נתתי או אתן מועילים בקנין? ואם מת הנותן האם מוציאים מיורשיו? **סימן רמ"ה סעיף א', ב'**
ב. האומר נתתי את השדה לפלוני והקונה מכחיש ואומר שלא קיבל, מי אוכל את הפירות, ומדוע? **סימן רמ"ה סעיף ה'**

סימן רמ"ו

1. א. האומר לחבירו בוא ואכול עמי ואחר מכן תובעו לשלם מה הדין? הבא ראיה מגמ' **סימן רמ"ו סעיף י"ז ברמ"א**
ב. האם חייב מדין נהנה או מדין מזיק? הבא ראיה! **סימן רמ"ו קצה"ח סק"א**
2. **מתנה**
א. כתב לאחד מבניו כל נכסיו האם זכה? הבא שיטות הראשונים ושו"ע! **סימן רמ"ו סעיף ד'**
ב. במקרה של סעיף א' באלו מקרים הדין שונה? ג' מקרים לפחות! **סימן רמ"ו סעיף ד' בשו"ע ורמ"א**

סימן ר"נ

1. א. שטר צואה שכתב בו לשון "שדי נתונה לפלוני לאחר מותי", האם צוואה זו תקפה הלכתית ומדוע? **סימן ר"נ סעיף י"ט ברמ"א**
2. א. מה ההגדרה של מצוה מחמת מיתה? ומה דינו? ובמה שונה הוא מדין מתנת שכ"מ? **סימן ר"נ סעיף ז', י"ד**
ב. שכ"מ שנתן נכסיו ואין יודעין על נכסים אחרים שיש לו, מה הדין אם מת או עמד בקנין ובלא קנין? **סימן ר"נ סעיף ב', י'**
3. **הלכות מתנת שכ"מ**
א. מה דין מתנת שכ"מ שמסרה ליד מקבל מתנה או שלוחו מחיים? **סימן ר"נ סעיף י"ג בשו"ע ורמ"א**
ב. מה דין שכ"מ שמחל חוב לחבירו ועדיין הוא בחוליו, האם יכול לחזור בו? **סימן ר"נ סמ"ע סק"ה, קצה"ח סק"ב, נתה"מ סק"ב**
4. ב. נתן סתם מטלטלים לאחר מעכשיו ולאחר מותו, ועתה כשמת טוענים היורשים מי אמר שמטלטלים אלו היו בשעת המתנה אולי קנאם לאחר מכן. על מי להביא ראיה? **סימן ר"נ סעיף כ"ו**

סימן רנ"א

1. **שכיב מרע**
מה הדין כשנותן מתנה טוען שהיה שכיב מרע בשעת הנתינה ורוצה לחזור בו, ומה הדין כשיש מחלוקת פוסקים בדבר זכייתו של המקבל במתנה? **סימן רנ"א סעיף ב' ברמ"א**
2. א. עמד השכיב מרע ואמר שנתן כשהיה שכיב מרע והמקבל אומר שנתן במתנת בריא על מי להביא ראיה? **סימן רנ"א סעיף ב' ברמ"א**

סימן רנ"ב

1. ד. ומה הדין אם ביקש האב לפני מותו לעשות פעולות מסוימות שאינם נדר? **סימן רנ"ב סעיף ב'**

2. א. אימתי אמרינן 'מצוה לקיים דברי המת' והאם יש חיוב לקיים דברי המת מדין 'כיבוד אב' ? ציין נ"מ. **סימן רנ"ב סעיף ב' בשו"ע ופת"ש סק"א**
ב. מצווה בריא או שכיב מרע שנשבע או נדר לתת סך מסויים לפלוני או עני ומת – האם היורשים חייבים לקיים את השבועה ואת הנדר? **סימן רנ"ב סעיף ב' ברמ"א**
ג. ראובן ציווה את רעייתו קודם פטירתו שלא תשיא את בתו הבוגרת לשמעון אחיו וכעת הם רוצים להינשא זל"ז – האם שייך בזה 'מצוה לקיים דברי המת' או 'כיבוד אב' ? **סימן רנ"ב פת"ש סק"ג**

סימן רנ"ג

1. **מתנת שכיב מרע**
א. נתן מתנה לבנו הבכור, לאשתו או לבעל חובו, מתי יזכו במתנה בנוסף לחלקם בירושה, בכתובה או בחוב? **סימן רנ"ג סעיף ח' בשו"ע ורמ"א, סמ"ע ס"ק י"ג, ט"ז, י"ח**
ב. ואם נתן לבתו לצורך נישואיה מה הדין? ומה הדין במי שנתנו לאדם מתנה להשיא את בתו ולא השיאה, האם חייב להחזיר? **סימן רנ"ג סעיף ח' ברמ"א ובאה"ט סקל"ב**
ג. שכיב מרע שציווה לתת כסף לפלוני וישא בתו, אם פלוני אינו רוצה לישא הבת, האם יזכה בכסף? ומה הדין אם אמר תנו לבת כסף ותקנה חגורה ומתה לפני שנתנו לה את הכסף, האם נותנים לילדיה את הכסף? **סימן רנ"ג סעיף י"ב וש"ך סקט"ז**
2. **מתנת שכיב מרע**
א. שכיב מרע שמצוה הלוואתו, האם המקבל זכה? פרט! **סימן רנ"ג סעיף כ' בשו"ע ורמ"א**
ב. שכיב מרע מצוה מנה לפלוני, האם זכה פלוני? **סימן רנ"ג סעיף י"ח, י"ט**
3. **מתנת שכיב מרע**
א. האם שכיב מרע יכול להקנות הלוואה? **סימן רנ"ג סעיף כ' בשו"ע ורמ"א**
ב. הנותן מתנת שכ"מ לבניו ולאדם זר כיצד מחלקים את הממון ביניהם ואם נתן לבניו ולבנותיו מה הדין והאם בעלה של הבת יורש אותה אם תמות קודם האב? **סימן רמ"ז סעיף ה', סימן רנ"ג סעיף כ"ד**

סימן רנ"ה

1. ב. הקדיש כל נכסיו, האם נאמן לומר אחרי שהקדיש שחייב כסף לפלוני? **סימן רנ"ה סעיף ג'**

סימן רנ"ט

1. **מציאה**
א. מהם התנאים המחייבים את המוצא מציאה לקיים השבת אבידה? טעם ומקור. **סימן רנ"ט סעיף ב'**
ב. באלו מקרים יש חיוב להשיב אבידה מדין לפנים משורת הדין? **סימן רנ"ט סעיף ה'**

סימן ר"ס

1. ב. המוצא דבר בדרך הנחה ואין בו סימן ונטלו מה הדין? **סימן ר"ס סעיף ט'**
ג. מי שמצא ספרים שניצלו מהשוואה והוא מזהה את בעליהם האם חייב להחזירם? **סימן ר"ס ש"ך סקכ"ד**
2. א. מי זוכה באבידה בחצר בה גרים משכיר ושוכר יחדיו? **סימן ר"ס סעיף ד' וש"ך ס"ק י"ד, ט"ו [וכן סימן רס"ח סעיף ג' ברמ"א]**
3. **קניינים**
ראובן שכיר אצל שמעון בתקנת מזגנים, באחת ההתקנות בעיר העתיקה ירושלים בעת ההתקנה כאשר ראובן חצב בקיר נפער חור גדול בקיר, וראובן מצא שם כוס כסף עתיקה, ועתה מתווכחים בעל הבית ראובן ושמעון למי שייכת הכוס. הבא את צדדי הספק ומסקנה הלכתית. **סימן ר"ס סעיף א'**

סימן רס"א

1. ב. מה דין אבידה מדעת? ואם אדם נתן כסף לקטן ובא אחר וקידש בכסף זה אישה האם היא מקודשת? **סימן רס"א סעיף ד' בשו"ע ורמ"א, קצה"ח סק"א**

סימן רס"ב

1. **יאוש שלא מדעת**
א. המוצא אבידה קודם יאוש ולאחר מכן הבעלים התייאשו מדוע אינו זוכה? ומה הדין אדם שהפריש תרומות ומעשרות משדה חבירו ולאחר מכן הגיעו הבעלים ושבוהו האם תרומה חלה? ומי שלא ביטל חמצו קודם שש שעות האם יכול לבטל לאחר שש? **סימן רס"ב סעיף ג' וקצה"ח סק"א**

סימן רס"ד

1. מציל ממון חבירו – מתי אין לו אלא שכרו? מתי יקבל כל מה שהפסיד? ומתי יכול לקחת את מה שהציל לעצמו? **סימן רס"ד סעיף ג'-ו', סמ"ע סק"ב ושו"ד סק"ה**
ב. באיזה אופן מצינו שאף אם הסכים חברו לשלם יותר אינו נותן לו אלא את שכרו? **סימן רס"ד סעיף ז' בשו"ע ורמ"א**
ג. לאור האמור, האם נהג מונית או אדם פרטי רשאים לקבל שכר על הסעת חולה לבית חולים? **סימן רס"ד סעיף ז' בשו"ע ורמ"א**
2. ב. אסיר שברח דרך הים וביקש מדייג שיעבירו בספינת הדייגים. הדייג ביקש מחיר מופקע והאסיר הסכים. האם חייב לשלם ומדוע? **סימן רס"ד סעיף ז' וסמ"ע סק"ב**
3. **נהנה**
א. ניסה לסייע לעצמו ולחבירו והוציא הוצאות על כך האם חבירו חייב לשלם, פרט את כלל המקרים הנידונים ונמק. **סימן רס"ד סעיף ד' ברמ"א**
ב. אדם סיכם עם שדכן לשדכו תמורת סכום מופקע ולאחר השידוכין פנה השדכן לקבל את התשלום האם החבר חייב בכך? ומה הדין אם נתן לו תקיעת כף? **סימן רס"ד סעיף ז' ברמ"א וקצה"ח סק"ד**
ג. במקרה הנ"ל אם שילם סכום גבוה מעבר לנדרש האם יכול לתבוע בחזרה? ואם השדכן תפס משכון או שנכתב שטר האם מועיל? **סימן רס"ד סמ"ע סק"ב ונתה"מ סק"ח**
4. **שכר עבודה**
א. מקצוע שיש בו שכר מסוים, והבטיח לו שכר רב, ולאחר שעשה מעשה רוצה לשלם השכר הקצוב, כמה ישלם? **סימן רס"ד סעיף ז' ברמ"א**
ב. הבטיח לעסוק בעסק בחינם וכמעט שנגמר הדבר חזר בו ורוצה שכר והוצרך ליתן לו שכר, ועכשיו שסיים מבקש בחזרה את השכר כי אנוס הייתי במה ששילמתי? קצץ עמו שכר גדול ועשה קניין ואחר כך טוען "משטה הייתי", כמה ישלם? **סימן רס"ד סמ"ע סק"ב וסימן רס"ה סמ"ע סק"ז**

סימן רס"ח

1. ג. ומה הדין אם מכר לחברו חצר והקונה חפר בור ומצא בו אוצר למי שייד האוצר? ומדוע?, האם שייד בזה קנין חצר? ומדוע? **סימן רס"ח סעיף ג' ונתה"מ סק"ג**

סימן רס"ט

1. **זכיה במציאה**
א. המגביה מציאה לחבירו, האם זכה בה החבר? **סימן רס"ט סעיף א'**
ב. האם המגביה נאמן לומר שהגביה לצורך עצמו? **סימן רס"ט סעיף ו' ברמ"א**
ג. מה דין שנים שמגביהים כאחד? **סימן רס"ט סעיף ב'**

סימן רע"ב

1. ג. תלמיד חכם שמצא מציאה שאינה לפי כבודו ורוצה להשיבו לבעליו, מה מוטל עליו לעשות? והאם הדין שונה בפריקה וטעינה ומדוע? **סימן רס"ג סעיף א'-ג', וסימן ער"ב סעיף ג'**

סימן רע"ג

1. **דיני הפקר**
בשו"ע הביא את לשון הרמב"ם "הפקר אע"פ שאינו נדר הרי הוא כמו נדר שאסור לחזור בו"
א. כיצד פירש הסמ"ע את דברי הרמב"ם? **סימן רע"ג סעיף ב' וסמ"ע סק"ד**
ב. באר איזו תקנה עשו חכמים כנגד הרמאים? ואיך זה מתיישב עם הרמב"ם הנ"ל? **סימן רע"ג סעיף ט' וסמ"ע סק"ג**
ג. מתי יכול לחזור בו גם אחרי שלשה ימים? **סימן רע"ג סעיף ט'**
ה. הבטה בהפקר האם קונה? **סימן רע"ג סעיף י"א**

סימן ער"ה

1. **ירושא**
א. גר שהתגייר, האם ניתן ע"פ הלכה להוציא לו צו ירושה כשאביו גוי ומה הדין כשאביו התגייר? **סימן ער"ה סעיף א', סימן רפ"ג סעיף א'**
ב. ומה הדין אם היה הבן הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה, האם יורש את אביו הגר? **סימן רע"ה סעיף א'**
2. **נכסי הגר**
א. המחזיק בשטר כדי לקנות קרקע מנכסי הגר, ומת הגר בלא יורשים, האם קנה? **סימן ער"ה סעיף י"א**
ב. העושה קנין בלא ידיעתו, בדבר שיכול לזכות בו כגון נכסי הגר או מתנה, האם קנה? **סימן ער"ה סעיף כ"ד-כ"ו**
3. **חסרונות בקניין**
א. האם מועיל קנין אגב בהפקר? פרט. **סימן ער"ה קצה"ח סק"א ונתה"מ סק"א**
ב. החזיק במתנה ללא כוונת קניין? **סימן ער"ה קצה"ח סק"ד**
ג. החזיק בקניין ללא כוונת קניין? **סימן ער"ה קצה"ח סק"ג**

סימן רע"ו

1. ג. האם יש דין ירושה בזכויות יוצרים או בכל טובת הנאה אחרת, ומדוע? **סימן רע"ו סעיף ו' ברמ"א**
2. א. האם נפל יורש להנחיל? **סימן רע"ו קצה"ח סק"א ונתה"מ סק"ב**
3. **נחלות**
א. מי יורש את השתוקי? ומה דין מי שאין אביו ידוע? **סימן רע"ו סעיף ד' ברמ"א ופת"ש סק"ב**
ב. אשה אלמנה בהריון נפטרה או נהרגה בתאונה (ל"ע), ואין לה ילדים ויש לבעלה המנוח ילדים) לא ממנה (מי יורש אותה? ומה הדין אם הילד נולד אחרי התאונה ונפטר מייד לאחר מכן? **סימן רע"ו סעיף ה'**
ג. מעות צדקה שנותרו בירושת הנפטר מי קובע כיצד יחולקו? **סימן רע"ו קצה"ח סק"ב ונתה"מ סק"ד**
4. **ירושא**
א. האם תינוק שאין לו סיכוי לחיות יכול להוריש לאחיו? **סימן רע"ו קצה"ח סק"א ונתה"מ סק"ב**
ב. האם אדם יורש טובת הנאה, ומה הדין בדבר שאין בו ממש? **סימן רע"ו סעיף ו' ברמ"א**

סימן רע"ז

1. א. ציין אופנים של 'בכור' אשר על אף בכורתו לא נוטל פי שניים בירושת אביו? **סימן רע"ז**
סעיף ג', ד', ט'
2. א. הבא לפחות ד' מקרים בהם נולד ראשון בדרך רגילה ולא יקבל פי שניים? ומה הטעם?
סימן רע"ז סעיף ג', ד', וסמ"ע ס"ק ה', ז', ח'
ב. בכור ממזר האם יש לו דין בכור? **סימן רע"ז סעיף י'**

סימן רע"ח

1. ב. האם בכור נוטל פי שניים ב: 1. כספים המופקדים בבנק, 2. דמי שכירות דירה, 3. שבח שהושבח לאחר מיתת האב, 4. דבר השנוי במחלוקת פוסקים אי הווי ראוי או מוחזק?
סימן רע"ח סעיף ו', נתה"מ סק"א, פת"ש ס"ק ג', ד'
2. **ירושת בכור**
א. באלו מקרים אינו מקבל חלק בכורה, פרט לפחות חמישה מקרים ונימוקם. **סימן רע"ח סעיף א', ג', ו', ז'**
ב. האם יש חלק בכורה במלווה? ומה הדין במשכון? **סימן רע"ח סעיף ז' בשו"ע ורמ"א**
ג. האם יש ירושת בכור בכספים בבנק? **סימן רע"ח נתה"מ סק"ד, פת"ש סק"ד**
3. ב. בכור שנסתלק מחלק בכורה בחיי אביו, האם מועיל? **סימן רע"ח קצה"ח סקי"ג, נתה"מ סק"ט**
4. א. מהו הדין בזכיית השבח בחלקו של הבכור? ומה הדין מכר חלקו קודם חלוקה? ומה יהא בגילה דעתו שאינו רוצה בחלק הבכורה, האם ישנו קושי בהלכות אלו ואיך מתיישבים הדברים? **סימן רע"ח סעיף ו', ח'**
ב. האם בכור יכול להסתלק בחלק בכורתו בחיי אביו? **סימן רע"ח קצה"ח סקי"ג**
5. **ירושת בכור**
א. מה דין ירושת בכור במלווה ובעיסקא. פרט. **סימן רע"ח סעיף ז', נתה"מ סק"ד ופת"ש סק"ד**
ב. האם בכור יכול להסתלק מירושת אביו בחייו? **סימן רע"ח קצה"ח סקי"ג**
6. ג. האם בכור נוטל פי שניים בשטר עיסקא? **סימן רע"ח נתה"מ סק"ד ופת"ש סק"ד**

סימן רע"ט

1. **נאמנות בירושה**
א. האומר על פלוני שמוחזק שאינו אחיו שהוא אחיו, האם נאמן? **סימן רע"ט קצה"ח סק"א ונתה"מ סק"א**
ב. האומר על פלוני שהוא מוחזק כאחיו שהוא אינו אחיו, האם נאמן? **סימן רע"ט סעיף ב'**
ג. האם נאמן לומר על בני בנו שאינם נכדיו היות והבן לא היה בנו באמת? **סימן רע"ט סעיף ב' ברמ"א**

סימן ר"פ

1. ד. מה הדין אם אישה עשתה הפריה מזרעו של הבעל לאחר מותו, האם הבן ירש את אביו?
סימן ר"פ סעיף א' בשו"ע וסימן רפ"ד סעיף א' ברמ"א

סימן רפ"ב

1. ג. האם בעריכה ובאישור 'צוואה הדדית' מחיים (בין בני זוג) יש בעיה של "לא תהוי בי עברי אחסנתא"? **סימן רפ"ב פת"ש סק"א**

סימן רפ"ג

1. ג. האם ניתן להוציא צו ירושה לגר שאביו יהודי? **סימן רפ"ג סעיף ב'**

סימן רפ"ה

1. א. אדם שנסע למדינת הים ואין ידוע משפחתו ומת, מה דין ירושתו? **סימן רפ"ה פת"ש סק"ג**

סימן רפ"ח

1. **חלוקת ירושה**
ראובן שנפטר בשנת תש"פ והשאיר גדולים וקטנים או כולם באותו גיל, ויש גם נכדים. והשתמשו בתפוסת הבית. ובשנת תשפ"ב החליטו כל האחים לחלק את הירושה כיצד שמין? פרט: בגדי חול או שבת קיימים או שהתבלו, גדול הבית, בנים או אשתו! **סימן רפ"ח סעיף א' וסמ"ע סק"א**

סימן ר"צ

1. **דיני אפוטרופוס**
א. אין ממנים אפוטרופוס על היתומים לא אישה ולא עבד ולא קטן באיזה מקרה בית הדין ממנה את אם הילדים לאפוטרופוס למרות שהיא אישה? **סימן ר"צ סעיף א'**
ב. מי שיהיה לו אפוטרופוס בחייו ומת והשאיר יתומים, האם האפוטרופוס הנ"ל ממשיך להיות האפוטרופוס של היתומים או שרשאים בית דין למנות אפוטרופוס אחר? **סימן ר"צ סעיף א' ברמ"א**
ג. מה ההבדל בדינים בין אפוטרופוס שמינה אבי היתומים לבין אפוטרופוס שמינוהו בית הדין לאפוטרופוס שנתמנה ע"י ערכאות? **סימן ר"צ סעיף ט"ז, כ', כ"ג וש"ך סקכ"ד וסקכ"ה**
2. **אפוטרופוס**
א. האם מותר לאפוטרופוס לייצג או להעיד בתביעה נגד היתומים? **סימן ר"צ סעיף י"ב בשו"ע ורמ"א**
ב. מה דין אפוטרופוס בגניבה אבידה או פשיעה? האם יש נפ"מ מי מינהו? **סימן ר"צ סעיף כ' ש"ך סקכ"ד**
ג. האם יכול אפוטרופוס לחזור בו לאחר שהתמנה? האם זה שונה מדין פועל, ומדוע?
סימן ר"צ סעיף כ"ג וקצה"ח סק"ה
3. **התחייבות בצדקה**
א. אפוטרופוס על יתומים איזה הוצאה של מצוה או צדקה מחויב האפוטרופוס ואיזה לא? **סימן ר"צ סעיף ט"ו**
ב. שוטה או חרש האם בית דין פוסקים צדקה עבורם? אדם שנשבע ליתן צדקה ומת האם היורשים מחויבים לקיים שבועתו? **סימן ר"צ סעיף ט"ו וקצה"ח סק"ג**
ג. גבאי צדקה לאחר תפילת שחרית הרים קולו וביקש צדקה ואחד מהמתפללים חשב או אמר שייתן לו סכום מסוים, האם יכול לחזור בו? **סימן ר"צ קצה"ח סק"ג**
4. **אפוטרופוס**
א. האם האפוטרופוס יכול לחלק את נכסי היתומים בין היורשים (שחלק מהם קטנים וחלק מהם גדולים)? **סימן ר"צ סעיף ט"ז ברמ"א**
ב. האם האפוטרופוס יכולים להפריש תרומות ומעשרות עבור היתומים ומדוע? **סימן ר"צ סעיף י"ד**
ג. באלו מקרים האפוטרופוס צריך להישבע עם סיום תפקידו? **סימן ר"צ סעיף ט"ז**
5. **אפוטרופוס**
א. ציווה האב שהממון יהיה ביד אפוטרופוס ועד גיל 25 לא יוכל לעשות כלום, והיורש שיעבד עצמו לפני גיל זה האם יכולים להוציא ממון הירושה? **סימן ר"צ סמ"ע סקנ"ח**
ב. אפוטרופוס על פי פנקסו שהוציא עבור היתומים או מת אפוטרופוס ובנו מביא שכתוב

בפנקסו של אביו שהלווה מנה לפרנסת היתומים, האם מוציאים מיד היתומים? **סימן ר"צ סעיף כ"ח וש"ך סק"ז**

סימן רצ"א

1. א. ראובן הפקיד חפץ אצל שמעון ושמעון החזיר את הפיקדון לאשתו של ראובן והפיקדון נגנב קודם שיגיע לידי ראובן, האם שמעון חייב? **סימן רצ"א סעיף כ"א בשו"ע ורמ"א, וסימן ש"מ נתיבות חידושים סקי"ב וביאורים סקי"ג**
ד. ומה הדין במלווה שקיבל משכון על הלוואה והחזיר את המשכון לאשתו של לווה ונגנב המשכון קודם שיגיע לידי הלווה, האם חייב המלווה? **סימן רצ"א סעיף כ"א בשו"ע ורמ"א**
2. **שומרים**
א. שומר חנם שפשע האם מתחייב משעת משיכה או משעת פשיעה. ומה הנפ"מ? **סימן רצ"א סעיף ה' ונתה"מ סקי"ב**
ב. נתן לשומר דינר זהב וא"ל שזה מכסף ופשע השומר או הזיקו בידים כמה ישלם? **סימן רצ"א סעיף ד'**
ג. מה הדין שאל סייף ולא ידע שזה סייף יקר מאוד? **סימן רצ"א קצה"ח סק"ד**
3. **תחילתו בפשיעה וסופו באונס**
מה הדין כאשר השומר פשע ובסוף אירע אונס? פרט סוגי השומרים השונים. **סימן רצ"א סעיף ו', ט', כ', וסימן ש"ג סעיף י' ברמ"א**
4. **קבלת שמירה**
א. מה הנוסח המחייב את השומר בשמירה? **סימן רצ"א סעיף ב'**
ב. מה חיוב בשמירה של מוכר שהחפצים עדיין נמצאים אצלו וטרם נלקחו על ידי הקונה שכבר עשה קנין סודר? **סימן רצ"א נתה"מ סקי"ג**
ג. האם נדרש קניין לצורך קבלת השמירה? **סימן רצ"א סעיף ה'**
5. **האם שו"ח יכול להתנות להיות כשואל? והאם צריך קניין? ומה הדין בהתנה להיות שו"ח? וכן מה יהא הדין בשו"ח בבעלים שהתנה להיות חייב באונסים? וכן באדם ששומר קרקעות שהתנה להיות חייב בחיובי שומרים? **סימן רצ"א סעיף כ"ז, ש"ך סקמ"ט וקצה"ח סקט"ו, סימן ש"א סעיף ד' וסמ"ע סק"ז****
6. א. שומר שכר שמסר לשומר חנם, למי שנאמן על הבעלים, וטוענים השומרים שהבהמה אבדה באונס, האם השומר הראשון חייב לשלם? **סימן רצ"א ש"ך סקמ"ד**
7. **שומרים**
א. קיבל חפץ לשמירה האם משלם על פי השווי האמיתי או על פי שווי שנאמר לו, ומה הדין בחפץ שגוי דורש סכום גבוה עליו שלא בצדק? **סימן רצ"א סעיף ד' וקצה"ח סק"ד**
ב. שומר שמסר לאמו את הפקדון, ונגנב ממנה האם חייב לשלם? **סימן רצ"א סעיף כ"ג**
8. א. האם יש חיוב שבועה לשומר כאשר יש פטור של שמירה בבעלים? **סימן רצ"א קצה"ח סקי"ח**
ג. האם חל שמירה בבעלים אצל שומר שני? **סימן רצ"א ש"ך סקמ"א ופת"ש סקי"ג**
9. **קבלת שמירה**
א. ראובן שקיבל חפץ לשומר ומסרה לשמעון, וראה השומר הראשון ויכול לישבע או שיש עדים, מה דינו? ומה הדין במקרה שהשני שלח בו יד ואחר כך נאנס? באר היטב. **סימן רצ"א סעיף כ"ו, ש"ך ס"ק מ"ו-מ"ח וקצה"ח סקי"ד**
ב. ראובן מבקש משמעון הולך פיקדון זה לפלוני, א"ל חוששני מסכנת דרכים ויש מחלוקת אם אתחייב, השלך הפיקדון ארצה ואטול אותו משם כמצאה. האם התחייב בשמירה? **סימן רצ"א קצה"ח סק"ג**
10. **שומרים**
ראובן ושמעון הכניסו סכום בשותפות, הוציאו כרטיס אשראי השייך לשותפות שהיה אצל ראובן, ראובן איבד את ארנקו, וביטל את כרטיס האשראי הפרטי שלו ושכח לבטל את כרטיס האשראי של השותפות, ועוד שהמספר הסודי היה בתוך הארנק, לאחר מספר ימים נזכר ומיהר לבטלו, אולם הגנב הספיק להוציא סך 10,000 ₪. האם ראובן חייב להחזיר את סכום הגניבה לשותפות? **סימן רצ"א קצה"ח סק"א (!)**

סימן רצ"ב

1. א. ראובן הפקיד אצל שמעון עשר מעות להוליכו על אחריותו ושמעון עירבו עם עשרים מעותיו ונאבדו שלש מהמעות, מה הדין? ומה הדין בהפקיד טלאים? **סימן רצ"ב סעיף י', סמ"ע סק"ל וש"ך סקכ"ד**

- ב. שניים שהפקידו מעות אצל שמעון, ראובן הפקיד עשר מעות ולוי הפקיד חמש ושמעון הנפקד יש לו עשרים מעות ונגנבו שלש, מה הדין? **סימן רצ"ב ש"ך סקכ"ז**
2. **שליחות יד**
א. האם צריכה חיסרון? ואם השימוש אינו מחסיר מה הדין? **סימן רצ"ב סעיף א' בשו"ע**
ב. אם החזיר למקום האם חזר דינו? **סימן רצ"ב סעיף א' ברמ"א**
ג. האם יש שליחות בשליחות יד? **סימן רצ"ב סעיף ה'**
3. א. מה דין אדם שהפקיד אצל חברו מעות וטבעיות זהב (חתיכות זהב) ועירבן הנפקד עם מעותיו ואת חתיכות הזהב עירב עם שלו נאבדו קצתן מזה וקצתן מזה? **סימן רצ"ב סעיף י' ברמ"א**
ב. מה הדין ממון מועט של חברו שאינו שלו ולא הופקד בידו שנתערב בממון שלו האם עובר בגזל והאם מתחייב בהשבה? **סימן רצ"ב סעיף י' בשו"ע ורמ"א**

סימן רצ"ג

1. א. נפקד שהחזיר הפקדון בעל כורחו של המפקד, האם חשוב נתינה? **סימן רצ"ג קצה"ח סק"ב**
ב. אמר המפקד לנפקד להביא לו חפץ והלך לו המפקד ונאנס החפץ בדרך, האם חייב הנפקד? **סימן רצ"ג סמ"ע סק"ג, קצה"ח סק"א**
ג. האם הנפקד יכול להחזיר החפץ בתוך זמן הפקדון? והאם שונה דינו מדין פועל? **סימן רצ"ג סעיף א' וקצה"ח סק"ב**

סימן רצ"ד

1. א. נגנב באונס והוכר הגנב, מי עושה דין עמו? מה דין סרסור של חוב שהחוב התקלקל לאחר מכן, מי מטפל בתביעה? **סימן רצ"ד סעיף ו' בשו"ע ורמ"א**

סימן רצ"ה

1. ב. שילם ולא רצה להישבע והוכר הגנב מה דין השבח? **סימן רצ"ה סעיף ב' ברמ"א**
ג. מה שווי הפקדון עליו נשבעים? **סימן רצ"ה סעיף ג'**
2. **שומרים**
א. אדם הפקיד לשומר חנם או שומר שכר חפץ ששוויו ב' סלעים ובמשך הזמן התייקר לדי' סלעים והשו"ח פשע וכן נגנב לשומר שכר, מהו התשלום שצריכים השומרים לשלם, והאם יהיה הבדל בתחילתו בפשיעה וסופו באונס, ומה יהא הדין בשואל חפץ במקרה דומה של התייקרות ובשעת אונס שווה ד' סלעים באר ונמק גברי הדין. **סימן רצ"ה סמ"ע סק"ה וש"ך סק"ז**

סימן רצ"ו

1. א. האם שומר חנם יכול להתנות להיפטר מפשיעה? **סימן רצ"ו פת"ש סק"ה**
2. **תנאים בשומרים**
א. התנה שומר חנם להיפטר מתשלומים, והזיק בפשיעה האם חייב? התנה שואל להתחייב במתנה מחמת מלאכה? **סימן רצ"ו פת"ש סק"ה, סימן ש"מ קצה"ח סק"א**
ב. טען הנפקד שהיה תנאי שאין צריך לשמור כדרך השומרים? וכן מפקד שטען שהתנה הנפקד להתחייב יותר מדינו? **סימן רצ"ו סעיף ח'**

סימן רצ"ז

1. **שומרים**
האם מועיל סימן מובהק להוציא ממון? ציין מקורות ובאר את דברי השולחן ערוך (סי' רצז) בהתאם לכך. **סימן רצ"ז סעיף א'**
2. **סימנים**
א. הבא את סתירת הגמ' האם סימנים דאורי' או דרבנן ומה הישוב? **ב"מ דף כ"ז ע"ב – כ"ח ע"א**

ב. האם מוציאים ממון על ידי סימנים כגון בפקדון? **סימן רנ"ט קצה"ח ב', סימן רצ"ז קצה"ח סק"א**

סימן ש'

1. ב. שניים שהפקידו אצל ראובן, האחד מנה והאחד מאתיים ואינו יודע מי הם, מה הדין? והאם שונה דינו מסעיף א'? **סימן ש' סעיף א', סימן רכ"ב ש"ך סק"ו**
ג. מה הדין בבא לצאת ידי שמים? **סימן ש' סעיף א'**

סימן ש"א

1. א. ראובן שכר בית משמעון ונשרף הבית מפשיעתו, מה הדין? **סימן ש"א סעיף א' בשו"ע ורמ"א, סמ"ע סק"ה וש"ך סק"ג [ושם ברמ"א הדין בשואל]**
ב. ראובן מסר ביד שמעון עשר שטרות והתחייב ליתן לו שכר שמירתן עשרה זהובים, ונאבד אחד מהם בפשיעתו, האם הפסיד שכרו? **סימן ש"א פת"ש סק"ב**
2. **שמירה בקרקעות עבדים ושטרות וצדקה**
א. מה דין שמירה בדברים אלו? פרט האם יש חיוב בפשיעה, ובשומר שמסר לשומר, והאם השומר זכאי לשכרו במקרה שהשמירה כשלה. **סימן ש"א סעיף א' בשו"ע ורמ"א, סמ"ע סק"ד**
ב. לגבי צדקה, האם יש מקרים בהם יש חיוב על השמירה בדיני אדם או בדיני שמים?
סימן ש"א פת"ש סק"ו

סימן ש"ג

1. א. האם שומר שכר צריך קניין כדי להיות שומר שכר? **סימן ש"ג סעיף א', סמ"ע סק"א**
ב. האם כל שכר הופך את השומר להיות 'שומר שכר' או שמא יש שכר מינימום כדי להיות 'שומר שכר'? **סימן ש"ג ש"ך סק"א**
ג. שומר שכר שנאנס ב'אונס שינה', מה דינו? **סימן ש"ג קצה"ח סק"א**
2. א. האם מגיע תשלום לשו"ש שהבהמה נאנסה ומתה בשעת השמירה? ומה הדין בגנבה ממנו? **סימן ש"ג סעיף ב' וש"ך סק"ה**

סימן ש"ד

1. א. סבל ששבר חבית יין באופן שחייב לשלם, ביום השוק שווי חבית מאה ₪ ביום רגיל שווי חבית יין שמונים ₪ כמה ישלם לבעל החבית? **סימן ש"ד סעיף ה'**
2. ב. מה הדין בשומר שכר שהתנה להיפטר מגנבה ואבידה, האם ישלמו לו שכרו? וכן מה יהא הדין בפועלים שנשכרו להעביר חבית ממקום למקום ונשברה החבית, האם ישלמו להם שכרם? **סימן ש"ה סעיף ד' וש"ך סק"ב, סימן ש"ד סעיף א'**
3. ב. סבל ששבר חבית של יין לחנוני ונתחייב לשלם, האם צריך לשלם כפי ששווה החבית ביום השוק, או כפי ששווה בשאר ימות השנה? **סימן ש"ד סעיף ה'**

סימן ש"ו

1. **אומנים**
א. כל האומנים שומרי שכר – מה הדין בקבלן או שכיר יום? **סימן ש"ו סמ"ע סק"א וש"ך סק"א**
ב. האם אומרים אומן קונה בשבח כלי? מה נפ"מ לדינא? ומה ההלכה? **סימן ש"ו ש"ך סק"ג**
ג. מה הדין נתן עצים לאומן לעשות כסא ועשה ספסל? האם אומרים בזה דין יורד לשדה חבירו ומדוע? **סימן ש"ו סעיף ג', סמ"ע סק"ט וש"ך סק"ה**
2. א. האם אומן קונה בשבח כלי? פרט דעת שו"ע והפוסקים. **סימן ש"ו סעיף ב' וש"ך סק"ג**

- ב. למ"ד אומן קונה האם קונה בגוף הכלי או רק בשבח? ומאי נפ"מ? הבא ראיה, ומה דעת הקצות? **סימן ש"ו קצה"ח סק"ב, נתה"מ סק"ג**
3. **אומן קונה בשבח כלי**
א. אומן השביח כלי וקיבל שכרו או שהשביח בחינם והזיקו האם חייב על נזקיו? **סימן ש"ו קצה"ח סק"ד**
ב. האם קטן יכול לכתוב גט? **סימן ש"ו קצה"ח סק"ד**
ג. נתן לצייר בד קנבוס לצייר לו ציור ולאחר שצייר אסר עליו בהנאה או שרוצה לגרדו האם חל הנדר או יכול לגרד? **סימן ש"ו קצה"ח סק"ב ונתה"מ סק"ג**
4. א. אומן או פועל ששבר כלי האם חייב לשלם, האם יש בזה לפניו משורת הדין לוותר, והאם יש הבדל בין הוא עני או עשיר, והאם חייב לשלם לו שכר עבודה? **סימן ש"ו סעיף ב' וש"ך סק"ג**

סימן ש"ז

1. **שוכר**
א. מה הדין שכר פרה מחבירו והשאילה לאחר ומתה כדרכה? **סימן ש"ז סעיף ה'**
ב. מה הדין שומר חנם שנתן לשומר שכר ונגנבה או אבדה? **סימן ש"ז פת"ש סק"א**
ג. שכר פרה מחבירו ונולדה בה מכה שלא מחמת מלאכה? פרט שבת וריפוי. **סימן ש"ז סעיף ו'**
2. א. ממתי אדם השוכר חפץ מחבירו מתחייב בשמירת החפץ ובתשלומים? **סימן ש"ז סעיף ב' וסמ"ע סק"ב**
ב. ראובן שכר פרה משמעון ונולדה מכה בפרה שסופה להתרפאות בפשיעתו או שלא בפשיעתו, האם חייב לשלם? **סימן ש"ז סעיף ו' בשו"ע ורמ"א וש"ך סק"ה**
ג. מה הדין בשואל פרה במקרה הנ"ל? **סימן ש"מ סמ"ע סק"ו וש"ך סק"ד**

סימן ש"ח

1. א. השוכר חמור, ומעמיס משקל מעבר למה שסוכם, האם יש לחייבו על כך ומדוע? **סימן ש"ח סעיף ה'**

סימן ש"ט

1. א. מה דין שוכר בבעלים ששינה מדעת בעלים ונאנס מחמת השינוי? **סימן ש"ט רעק"א לסעיף א'**
2. ב. לקח בהמה על מנת ללכת למקום פלוני ביום אחד, ולהחזירה ביום אחר, ועשה כן ביום אחד, ומתה לאחר מס' ימים האם יש לחייבו, והאם צריך הוכחה לכך שמתה מחמת ההליכה המרובה? **סימן ש"ט סעיף ג' ונתה"מ סק"ב**

סימן ש"י

1. ד. שכר בהמה ליומיים וגדל הנהר והתעכב להחזירה, האם ישלם על העיכוב? **סימן ש"י סעיף ג'**

סימן שי"א

1. השוכר ספינה ופרקה בחצי הדרך או טבעה, באלו מקרים משלם השוכר שכר מלא ובאלו מקרים שכר חלקי? פרט את השיטות והסברות. **סימן שי"א סעיף ב'-ו' ונו"כ**

סימן שי"ב

1. ד. ומדוע דין זה שונה ממנו ששכר בית מחברו ויצא קודם הזמן שחייב להעלות לו שכר? **סימן שי"ב פת"ש סק"ד שכירות**
2. א. משכיר בית לשנה ונתעברה השנה מה דין חודש העיבור, ומה הדין בשכירות פועל

- לשנה. **סימן שי"ב סעיף ט"ו בשו"ע ורמ"א**
ב. השכיר בית ונפל או נשרף מה הדין ואם כל העיר נשרפה מה הדין? **סימן שי"ב סעיף י"ז ברמ"א**
3. א. השכיר לבית לאוהבו ונעשה שונאו האם יכול להוציאו? השכיר הבית לשנה ומת בתוך השנה, האם היורשים צריכים להשלים השכירות לשנה? **סימן של"ד סעיף א', סימן שי"ב סעיף ט' ברמ"א**

סימן שי"ג

1. ב. ומה הדין בנכנס דבר הפקר לחצר מושכרת מי קונה בקניין חצר השוכר או המשכיר? **סימן שי"ג סעיף ג', סמ"ע סק"ה וש"ך סק"א**
2. א. ראובן הדר עם שמעון בביתו ומעלה לו שכר, ונפלה מציאה לתוך החצר, מי קנאה? **סימן שי"ג סעיף ג'**

סימן שי"ד

1. ב. ראה השוכר את הבית לפני תחילת השכירות שחסר במנעול וחלון מזוזה ומעקה ושכרו כך, האם יכול לתובעו לתקן? ומה הדין אם נשבר תוך כדי ימי שכירות? **סימן שי"ד סעיף א' ברמ"א**

סימן שט"ז

1. **שוכר בית**
א. השכיר בית לחברו לזמן קצוב, האם יכול השוכר להעביר לאחר בתוך הזמן? **סימן שט"ז סעיף א'**
ב. עזב השוכר בתוך הזמן בתשלום מלא, האם רשאי המשכיר להשכיר לאחר בתשלום?
סימן שט"ז סעיף א' ברמ"א, סמ"ע סק"ב, קצה"ח סק"ב, נתה"מ סק"ב, פת"ש סק"ב
ג. ראובן השכיר בית לשמעון ונפלה מריבה בתוך הזמן ואמר ראובן לשמעון תריק לי את הבית, האם רשאי שמעון לעזוב, ומדוע? **סימן שט"ז קצה"ח סק"ג**
2. **שוכר שמשכיר**
א. האם השוכר רשאי להשכיר לאחרים? **סימן שט"ז סעיף א'**
ב. אם השוכר יצא מן הבית ומשלם על השכירות והבית ריק, כמה עליו לשלם? **סימן שט"ז סמ"ע סק"ג, קצה"ח סק"ב, נתה"מ סק"ב, פת"ש סק"ב**
ג. אם המשכיר דורש להשכיר את הבית, האם הוא זכאי לכך ומי יקבל את השכירות?
סימן שט"ז סעיף א' ברמ"א, סמ"ע סק"ג, קצה"ח סק"ב, נתה"מ סק"ב, פת"ש סק"ב
3. **הלכות שוכר**
א. אברך שכר דירה בעיר טבריה ליד הטיילת. האם רשאי בימי בן הזמנים לצאת מהדירה ולהשכירה לאחרים. מה נפסק בשו"ע? ואם הלכה זו תקפה גם לימינו ומדוע? **סימן שט"ז סעיף א'**
ב. אם בחוזה היה כתוב במפורש שאין השוכר רשאי להשכיר לאחרים וזה הלך והשכיר לאחרים ללא ידיעת בעל הבית, מי יקבל את דמי השכירות? **סימן שט"ז נתה"מ סק"ב ופת"ש סק"ב**
ג. אם בחוזה היה כתוב שמותר לשוכר להשכיר לאחרים, מדוע אין זה נחשב עושה סחורה בפרתו של חברו? **סימן שט"ז קצה"ח סק"ב**
4. ב. שוכר שרוצה לעזוב את הדירה ולהשכיר לאחר האם מותר? האם יש נפק"מ שהשוכר השני משלם יותר? **סימן שט"ז סעיף א'**

סימן שי"ז

1. א. משכיר לעשר שנים ולא כתבו בשטר את מועד כתיבת השטר ויש מחלוקת בין הצדדים אם עבר הזמן. מה הדין? **סימן שי"ז סעיף ב'**
ב. כתוב בשטר השכירות שנים סתם, המשכיר טוען שתים והשוכר טוען שלוש ואכל כבר את הפירות, מה הדין? **סימן שי"ז סעיף ג'**
2. ג. מה הדין אם טוען המתארח ששילם ובעה"ב טוען שהוא לא שילם. **סימן שי"ז סעיף א'**

סימן שי"ט

3. ג. אדם הניח פירותיו בחצר חבירו שלא מדעת, כיצד בעל החצר יכול לטפל בזה? **סימן שי"ט סעיף א'**

סימן שכ"א

1. ג. האם מעסיק צריך לשלם לפועלים שכירים עבור ימים בהם נאלצו להיעדר לרגל ההנחיות ומגבלות הבריאות? **סימן שכ"א סעיף א' ברמ"א וסמ"ע סק"ו**
2. א. שכר רכב לשלושה ימים ולאחר יום התבקש להיכנס לבידוד. האם חייב לשלם את דמי השכירות גם על ימי היותו בבידוד או שמא אנוס הוא? **סימן של"ד סעיף א' ברמ"א וסימן שכ"א סעיף א' ברמ"א**

סימן של"ג

1. א. ראובן שכר פועלים לעבוד לו בשדה, הלכו הפועלים למחרת ומצאו שדה שהיא לחה, האם ראובן צריך לשלם לפועלים שכרם? **סימן של"ג סעיף א'**
ב. במה שונה דין זה ממבטל כיסו של חבירו? **סימן של"ג קצה"ח סק"ב חזרה מעבודה**
2. האם בעל הבית או פועל או אומן או קבלן יכולים לחזור בהם מהסכם עבודה? פרט בהטעם זה את זה ובלא הטעם. **סימן של"ג סעיף א', ג'-ה' בשו"ע ורמ"א שכירות פועלים**
3. א. חזרו הפועלים בדבר האבוד מה יכול בעל הבית לעשות? התייחס גם לנזקים שנגרמו לו. **סימן של"ג סעיף ד', ה'**
ב. מה הדין בבעל בית שפיטר את הפועל בלשון "לך מעמדי" האם חל? **סימן של"ג סעיף ח' ברמ"א שכירות פועלים**
4. ראובן שכר פועל או מלמד ובתוך ימי השכירות אמר לו או שכתב לו 'לך מעמדי' או 'אי אפשי בך', ולאחר מכן חזר בו האם הוא חוזר? והאם יש הבדל בין שילם מראש את כל שכרו או באיזה מנגינה אמר לו? הסבר היטב הטעמים! **סימן של"ג סעיף ח' ברמ"א וש"ך סקמ"ט**
5. א. שכר פועלים בדבר האבד ולא באו ולא מצא פועלים אחרים האם צריכים לשלם לו ההפסד? **סימן של"ג נתה"מ סקי"ד**

סימן של"ד

1. א. ראובן שכר דירת קיט (נופש) לימי 'בין הזמנים' אך לנוכח 'סדר הקורונה' נאלץ בעל כורחו לבטל את ההזמנה. האם עליו לשלם למשכיר? **סימן של"ד סעיף א' ברמ"א וש"ך סק"ב**
ב. עקב 'סדר הקורונה' נמנע מן ההורים לשלוח את ילדיהם לגנים ולמוסדות החינוך. האם על ההורים לשלם שכר לימוד על תקופה זו ומה הדין באופן ששכר הלימוד שולם מראש לכל השנה? **סימן של"ד סעיף ד' בשו"ע, סימן של"ג סעיף ה' ברמ"א שכירות פועלים**
2. א. מה הדין שכר פועל להשקות שדה מנהר ופסק הנהר או עלה הנהר או ירדו גשמים? **סימן של"ד סעיף א', ב'**
ב. שכר מלמד לבנו וחלה המלמד או אשתו ובניו? **סימן של"ג סעיף ה' בשו"ע ורמ"א**
ג. שכר מלמד ומת התלמיד? שכר מדריך טיולים ליומי יום ומת לאחר יום? **סימן של"ד סעיף ד' בשו"ע ורמ"א**
3. ג. נאנס הפועל כגון שחלה ונעדר מהעבודה, האם בעה"ב צריך לשלם לו? **סימן של"ד סעיף א' ברמ"א**
4. א. ראובן שכר בית משמעון לדור בו ומת ראובן השוכר בתוך זמן השכירות, האם שמעון גובה את יתרת השכירות? **סימן של"ד סעיף א' ברמ"א**
5. א. השכיר בית לשנה ומת השוכר תוך השנה מה הדין שכר הבית של יתרת הזמן? **סימן של"ד סעיף א'**

סימן של"ה

1. ב. המלמד את בן חבירו שלא מדעת האב, האם חייב לשלם למלמד? **סימן של"ה**
סעיף א' ברמ"א
2. א. שכר פועל לשמשו בדרך ומת בעל הבית באמצע הדרך או שכר פועל ללמד בנו ומת התלמיד כמה היורשים צריכים לשלם לפועל? **סימן של"ה סמ"ע סק"ז**

סימן של"ט

1. **כובש שכר שכיר**
א. פרט הדין בשכיר או שכירות קרקע או אומן או קבלן או שכירות על ידי שליח, האם יש איסור ומתי חל? **סימן של"ט סעיף א', ג', ו', ז'**
ב. פרט שלושה מקרים בהם אין "בל תלין" (שאינם ברשימה של סעיף א) ? **סימן של"ט סעיף ז'-י'**

סימן ש"מ

1. ב. ומה הדין אם היה שואל שהחזיר את החפץ לאשתו של משאיל והחפץ נגנב קודם שהגיע לידי המשאיל, האם חייב השואל ? **סימן ש"מ סעיף ח' ברמ"א**
ג. האם דין זה יהיה שונה כשהאשה נושאת ונותנת בבית ? **סימן ש"מ נתיבות חידושים סקי"ב וביאורים סקי"ג**
2. **שואל**
א. שאל רכב לנסיעה ועשה תאונה שלא באשמתו הוי מתה מחמת מלאכה? **סימן ש"מ סעיף ג' בשו"ע ורמ"א**
ב. שאל חתול לאכול עכברים ואכלוהו עכברים או אכל עכברים ומת? שאל כלי מלחמה ונפלו בשבי? **סימן ש"מ סעיף ג' ברמ"א, סמ"ע סק"ח וש"ך סק"ו**
3. **שאלה**
א. הבא ד' מקרים ששואל פטור באונס? **סימן ש"מ סעיף א' בשו"ע ורמ"א, וסעיף ב'**
ב. שאל או שכר פרה והוכחשה כחש החוזר או קיבלה מכה החוזרת על יד רפואה האם חייב השואל לשלם? והאם יש נפק"מ אם נשאר צלקת? **סימן ש"מ סעיף ב', ש"ך סק"ד ונתה"מ סק"ג**

סימן שמ"א

1. ג. שאל בהמה ומת מה דין היורשים בבהמה? חשבו יורשים שזה שלהם ושחטו ואכלו? **סימן שמ"א סעיף ג', ד'**

סימן שמ"ב

1. **הלכות שאלה**
א. קי"ל אין השואל רשאי להשאיל מה הטעם? **סימן שמ"ב סעיף א' בשו"ע ורמ"א, וסמ"ע סק"א**
ב. האם רשאי להשאיל למי ששומר יותר טוב ממנו? **סימן שמ"ב ש"ך סק"ג**
ג. האם הדין הנ"ל שייך במטלטלין או גם בקרקעות? **סימן שמ"ב סמ"ע סק"א**
ד. מה הדין אם בכ"ז השאיל השואל לאחר ונאנס או מתה מחמת מלאכה אצל שני? **סימן שמ"ב סעיף א'**
ה. מה הדין אם השאיל או הפקיד השואל למי שהיה המשאיל רגיל להשאיל או להפקיד אצלו ונאנס ביד שני? **סימן שמ"ב ש"ך סק"א**

סימן שמ"ו

1. **שאילה בבעלים**
א. האם שליח הבעלים נחשב בעלים לעניין שמירה בבעלים? **סימן שמ"ו סעיף ו'**
ב. מה דין שותפין לעניין זה? **סימן שמ"ו סעיף ז', י"א**

- ג. אשה ששאלה חפץ ואחר כך נישאת, הבעל השתמש בחפץ והוא ניזוק, מה הדין? **סימן שמ"ו סעיף י"ז**
2. ב. מה דין שואל בבעלים ששלח יד בחפץ? **סימן שמ"ו קצה"ח סק"א**
3. ב. מאיזה שלב מתחיל הפטור של שמירה בבעלים? **סימן שמ"ו סעיף א'-ג'**

סימן שמ"ח

1. **הלכות גניבה**
 - א. האם מותר לגנוב בדרך שחוק או על מנת להחזיר? ומה הטעם? **סימן שמ"ח סעיף א'**
 - ב. אם גנב או גזל על מנת להחזיר והחפץ נאנס, האם חייב לשלם? **סימן שמ"ח סעיף ב'**
 - ג. האם גזל הגוי מותר? מה קשה על זה הסמ"ע? באיזה אופן מותר לגנוב מגוי? **סימן שמ"ח סעיף א' ברמ"א וש"ך סק"ב, סימן שני"ט סעיף א'**
2. א. האם יש שליחות בגניבה? **סימן שמ"ח סעיף ח' בשו"ע ורמ"א וש"ך סק"ו**

סימן שמ"ט

1. ב. מה דין קטן שגנב? ומה דין קטן שהזיק? **סימן שמ"ט סעיף ג', ה'**

סימן ש"ב

1. א. גנב מישראל תרומה האם מחויב להחזיר? **סימן ש"ב ש"ך סק"א**

סימן שנ"ג

1. **יאוש בגניבה או בגזילה**
 - א. באלו מקרים יאוש קונה? מה דין מקדש אשה בחפץ זה במקרים אלו? והאם צריך לשלם דמי הגניבה לאחר יאוש שקונה? **סימן שנ"ג סעיף ב', ג' וסמ"ע סק"ג**

סימן שנ"ד

1. א. גנב פרה ריקנית ונתעברה אצלו או פרה מעוברת וילדה למי שייד השבח? **סימן שנ"ד סעיף א'**
 - ב. האם יש חילוק בין השביח לפני יאוש או אחר יאוש ובין השביח ממילא להשביח ע"י הוצאה? **סימן שנ"ד סעיף א'**

סימן שנ"ו

1. **גנבה**
 - א. מהי תקנת השוק? האם תקנו גם בגנב מפורסם? **סימן שנ"ו סעיף ב' בשו"ע ורמ"א**
 - ב. האם יש תקנת השוק בבהמה, בעבדים, בלוקח מעכו"ם, בהגיע לבעלים לפני לוקח, בגנב ופרע בחובו? **סימן שנ"ו סעיף ו', ש"ך ס"ק ב', ד'**
 - ג. מה המנהג בהחזרת הגניבה? מה טעמי המנהג והנפ"מ? **סימן שנ"ו סעיף ב', ג'**
2. ג. גזל חפץ ומכר אותו לפני יאוש או לאחר יאוש, האם קונה הלוקח ומחזיר דמים? **סימן שנ"ו סעיף ב', ג' בשו"ע ורמ"א**

סימן שנ"ט

1. א. מה דין לגנוב או לגזול על מנת לשלם. מדוע? **סימן שמ"ח סעיף א', סימן שנ"ט סעיף ב'**
 - ב. האם אדם רשאי לאכול במהלך עריכת קניות בחנות לפני ששילם? **סימן שנ"ט סעיף ז'**

2. א. האם מותר לגזול על מנת לשלם דבר יפה ממנו? **סימן שני"ט סעיף ב'**
- ב. האם מותר למי שעומד בתור בסופר, לאכול חטיף קודם ששילם?
3. א. אדם שגזל קרקע האם עבר באיסור לאו דגזל מה"ת? **סימן שני"ט סעיף י"ב (?)**

סימן ש"ס

1. **תקנת השבים**
 - א. הבא לפחות ד מקרים שמשום תקנת מריש שינו את הדין? **סימן ש"ס סעיף א', ה'**
 - ב. האם אמרי' בקרקע תקנת השבים? והטעם? **סימן ש"ס סעיף א' ברמ"א**

סימן שס"א

1. א. מהו תוקפו וגדרו ההלכתי של שינוי רשות בגניבה? ומה דין חפץ גנוב שהפקירו הגנב לעניין שינוי רשות? **סימן שני"ג סעיף ג', ד', וסימן שס"א קצה"ח סק"א**
- ב. מה הדין הקנה חפץ גזול בקנין לזמן או במתנה על מנת להחזיר או השאילו או השכירו האם נחשב כשינוי רשות? באר ונמק' **סימן שס"א סעיף ה' בשו"ע ורמ"א**

סימן שס"ב

1. ב. מה הדין בגנב חבית של יין בשעת הגזלה שווה מאה נ"ו והתייקרה ועמדה על ארבע מאות כמה ישלם לבעל החבית? **סימן שס"ב סעיף י'**
- ג. ומה הדין בגנב חבית יין בשעת הגזלה שווה ארבע מאות ואח"כ ירד ערכה ושווה מאה כמה צריך לשלם? **סימן שס"ב סעיף י"א**

סימן שס"ג

1. א. הדר בחצר חברו מתי צריך להעלות לו שכר ומתי לא? **סימן שס"ג סעיף ו', ח', ט'**
 - ב. מה הדין אם פלש לדירה ריקה? **סימן שס"ג סעיף ו' ברמ"א**
 - ג. ומה הדין אם פלש לחצר חברו שהיא ריקה? **סימן שס"ג סעיף י' ברמ"א**
2. א. דר בחצר חברו שלא מדעת האם חייב לשלם לו? ובאלו מקרים חייב שכר מלא? ומה דין האומר לחבירו "דור בחצרי", האם חייב לשלם? **סימן שס"ג סעיף ו', י', בשו"ע ורמ"א**
3. א. מה דין אדם שפנה לחבירו שמעוניין שיגור איתו בדירתו ולאחר זמן ביקש על זה תשלום שכירות. **סימן שס"ג סעיף י' וסימן רס"ד סעיף ד' ברמ"א ונתה"מ סק"ז**
4. **שכירות בית**
 - א. שכר בית העומד להשכרה או שלא עומד להשכרה, והתברר שהבית אינו של המשכיר אלא של אחר, מה דין השכירות? ומה הדין אם שילם זול או יוקר? ומה הדין כאשר השוכר השכיר לאחר או שנתנו לאחר בחינם? **סימן שס"ג סעיף י' בשו"ע ורמ"א**

סימן שס"ט

1. א. יהודי או גוי שקנה המכס מאת המלך האם מותר להעלים חלק, בין שגובה הסכום הקצוב או מעל הקצוב? **סימן שס"ט סעיף ו' בשו"ע ורמ"א**

סימן שע"א

1. ב. אדם שגזל קרקע עבד ושטר והתייאשו הבעלים ושינה רשות האם קונה במקרה זה ? **סימן שע"א סעיף א', סמ"ע סק"א וש"ך סק"א**

סימן שע"ה

1. ב. אדם עבד בשדה חבירו, באלו מקרים חייב לשלם לו בעל השדה ביורד ברשות ושלם ברשות? וכמה? פרט הדין במקרה שבעל השדה המשיך בעבודה, או כשבעל השדה אריס בעצמו או שהיורד הוא בעל בנכסי אשתו, או שותף בנכסי השותפות. **סימן שע"ה סעיף א', ג'-ה' בשו"ע ורמ"א**
2. אדם שהיה לו מגרש חניה, משני צדדיו היו מגרשים נטושים. לימים הכשיר אותם למגרש חניה והגדיל את מגרש החניה שלו ללא רשות מבעלי המגרשים. לאחר כמה חודשים, אחד מבקש ממנו לפנות את המגרש שלו כיון שהגיע להסכמה עם העיריה לבנות שם בנין. השני מבקש להפריד בין המגרשים ולהפעיל מגרש חניה נפרד.
א. בשני המקרים הנ"ל, האם חייבים בעלי המגרשים הנטושים לשלם לבונה את הוצאותיו? **סימן שע"ה סעיף ז'**
ב. מה הדין אם הבונה מסרב לבקשת בעל מגרש השני ומבקש להחזיר את המגרש לקדמותו? **סימן שע"ה סעיף ז' בשו"ע ורמ"א**
ג. מה הדין אם בעל מגרש החניה נטע בשני המגרשים הנ"ל עצי ערבות ואח"כ התחרט האם יכול לעקור אותם? ואם לא עקר אותם האם צריכים בעלי המגרשים לשלם לו הוצאות וכמה? **סימן שע"ה סעיף א', ב'**

סימן שע"ח

1. **מזיק באונס**
א. האם חייב על נזק באונס? פרט את השיטות, הראיות, ופסיקת ההלכה. **סימן שע"ח סעיף א' וש"ך סק"א וסק"ב**
ב. מזיק בזמן שמחה של מצוה מה דינו? **סימן שע"ח סעיף ט' ברמ"א**

סימן ש"פ

1. ג. זרק חפצים של אחרים מהספינה כדי להצילה מטביעה, האם חייב על כך? **סימן ש"פ סעיף ד' בשו"ע ורמ"א**
2. **הלכות מאבד ממון**
א. האם מותר לאדם לכתחילה להציל את עצמו מסכנה ע"י שיגרום נזק לממון חברו?
ואם גרם נזק, האם חייב לשלם? **סימן ש"פ סעיף ג'**
ב. על מה סמכה תמר כלתו של יהודה שלכתחילה לקחה ליהודה את החותמת והפתילים הרי זה מציל עצמו בממון חברו?
ג. מי שרודף אחר רודף כדי להציל את הנרדף והזיק ממון של אחרים, האם חייב לשלם? ומה הטעם? **סימן ש"פ סעיף ג'**
3. **רודף**
א. חמור הקופץ בספינה וקם אחד והשליכו לים האם צריך לשלם לבעלים שווי החמור?
סימן ש"פ סעיף ד' ברמ"א
ב. ספינה המהלכת בים וחישבה להישבר ואחד מהנושאים השליך לים ממשאה על מי חל ההפסד? **סימן ש"פ סעיף ד'**

סימן שפ"ב

1. א. מנע חבירו לעשות מצוה כמה משלם? ואם אב מינה מוהל ואחר חטף ומל מה הדין?
סימן שפ"ב סעיף א' בשו"ע ורמ"א במקרה של ברכה, האם יש משמעות לכך שהשני [הנחטף] ענה אמן אחר ברכתו [החוטף]? **סימן שפ"ב באה"ט סק"ו**

סימן שפ"ה

1. ב. בהיזק שאינו ניכר, האם מחייבים את היורשים? ומה הדין בעמד בדין ומת? **סימן שפ"ה סעיף א', סמ"ע סק"ב וש"ך סק"ג**

סימן שפ"ו

1. **נזיקין**
א. מה ההגדרות של גרמא בנזיקין, גרמי, דבר הגורם לממון? הבא את סוגיות הגמרא, שיטות הראשונים וההלכה. **סימן שפ"ו סעיף א'-ד', סמ"ע סק"א, פת"ש סק"א**
ב. האם יש דין גרמא בנזיקין בבהמה או באונס גמור? (??)
2. **מזיק**
א. מה דין מי שהושלש בידו שט"ח והחזירו למלוה שלא כדין, וגבה על ידו מן הלוה? **סימן שפ"ו סעיף ג' וש"ך סקכ"ב**
ב. מהו הדין אם החזיר השטר ללוה שלא כדין והפסיד המלוה חובו, פרט ונמק. **סימן שפ"ו סעיף ג' וש"ך סקכ"ב**
3. **נזיקין**
א. פרט דין שורף שטרו של חברו. **סימן שפ"ו סעיף ב' בשו"ע ורמ"א**
ב. מזיק לחבירו בעצה מה דינו? ואם יהודי אמר לקונה גוי בשוק שהסחורה שהוא קונה מיהודי אחר אינה כפי המחיר שאמר לו המוכר ונגרם למוכר היהודי נזק כתוצאה מאמירה זו פרט מה הדין? **סימן שפ"ו סעיף ג' ברמ"א**
4. **גרמי או גרמא**
מה הדין במקרים דלהלן:
א. האם יש חיוב בגרמי בבהמה? הטעם. **סימן שפ"ו סעיף א' ברמ"א**
ב. סופר שטעה וכתב בשטר מנה במקום מאתיים? **סימן שפ"ו סעיף ג' ברמ"א**
ג. שליש שהחזיר את השטר למלוה? **סימן שפ"ו סעיף ג' ברמ"א**
ד. במקרה של גרמא בנזיקין במקום שכח? **סימן שפ"ו סעיף ג' ברמ"א**
5. ב. שרף שטרו של חברו, ומודה שהיה כתוב 50 וטוען בעל השטר שהיה כתוב מאה מה דינו? **סימן שפ"ו סעיף ב' וש"ך סק"י**

סימן שפ"ח

1. א. מוסר ממון חבירו לאנס נוכרי – מתי חייב ומתי פטור? **סימן שפ"ח סעיף ב' בשו"ע ורמ"א**
ב. אנסוהו בממון או בנפשות להראות ממון חבירו, מה הדין? **סימן שפ"ח סעיף ג'**
ג. אנסוהו 'אונס נפשות' להראות נפש חבירו, מה יעשה? (??)
2. **מוסר**
א. מה הם התנאים לחיוב מוסר? **סימן שפ"ח סעיף ב', ג'**
ב. האם גובים מיורשיו? **סימן שפ"ח סעיף ב' בשו"ע ורמ"א**
ג. באלו מקרים נשבע הנמסר ונוטל? **סימן שפ"ח סעיף ז' בשו"ע ורמ"א**
3. **מוסר**
א. באר היטב את ספק הגמ' האם עשו תקנת נגזל במסור? **ב"ק דף ס"ב ע"א, סימן שפ"ח סעיף ז'**
ב. בהמשך לסעיף א' האם אמרינן 'מתוך שאינו יכול לישבע משלם'? **סימן שפ"ח סמ"ע סקכ"ד**
4. **נזיקין**
א. עמד בדין ומת האב האם הבנים חייבים לשלם במקרים של היזק שאינו ניכר או מוסר? **סימן שפ"ה סעיף א' וסימן שפ"ח סעיף ב'**
ב. אישה שמסרה או שיש חוב עליה האם גובים ממנה? **סימן שפ"ח סעיף ב', סימן תכ"ד סמ"ע סקי"ז**

סימן ת'

1. **ספק בנזק**
א. שני שוורים, גדול וקטן, שרדפו אחרי שור, ואחד מהם הזיק אותו, הניזק אומר הגדול הזיק והמזיק אומר הקטן הזיק, באלו מקרים חייב שבוע או ממון? ומה הדין בתפס?
סימן ת' סעיף ג'
ב. היו הניזקים שני שוורים, גדול וקטן, והצדדים נחלקים האם הגדול הזיק את הגדול והקטן את הקטן או להיפך, באלו מקרים משלם או נשבע המזיק? וכן מה הדין בתפס?
סימן ת' סעיף ד' בשו"ע ורמ"א

סימן ת"י

1. **נזקי בור**
 - א. בור של שותפין מי חייב עליו? **סימן ת"י סעיף כ"ה, כ"ו**
 - ב. חפר בור ברשותו סמוך לרשות הרבים האם חייב? **סימן ת"י סעיף ו'**
 - ג. חפר בור ברשות חברו מי אחראי על הבור? **סימן ת"י סעיף ד' ברמ"א וסעיף ו'**
2. **דיני בור**
 - שני בני אדם או אדם ושור דחפו אדם שלישי לבור האדם הוזק ונשתברו כליו :
 - א. מה הדין במזיד? **סימן ת"י סעיף ל"ו קצה"ח סק"ב**
 - ב. מה הדין בשוגג? **סימן ת"י סעיף ל"ו**
 - ג. מה הדין כאשר לאחד מן המזיקים אין כסף לשלם עבור הנזק? **סימן ת"י סעיף ל"ז**

סימן תי"ט

1. א. מזיק ממון חברו כאשר הניזק מבקש את תשלום הנזק בכסף בעוד המזיק רוצה לשלם בשווה כסף, עם מי הדין? **סימן תי"ט ש"ך סק"ג**
 - ב. מה הדין כאשר הניזק מבקש שהמזיק ישלם בקרקע בעוד המזיק רוצה לשלם במטלטלין? האם יש חילוק מתי נרכשו? **סימן תי"ט סמ"ע סק"א, ש"ך סק"ב, פת"ש סק"א**
 - ג. כיצד שמין שווה כסף בפירעון? **סימן תי"ט סעיף א'**
2. א. המזיק ממון חברו באופן שחייב לשלם ויש למזיק קרקע ומטלטלין, ממה יגבו בית הדין מהקרקע או מהמטלטלין? **סימן תי"ט סעיף א'**
 - ב. מה הדין אם הניזק דורש כסף והמזיק מבקש לשלם במטלטלין, הדין עם מי? **סימן תי"ט סמ"ע סק"א וש"ך סק"ב**
 - ג. כיצד מממשים שווי מטלטלין, האם לפי מכירה מידית או לפי מכירה לזמן? **סימן תי"ט סעיף א'**

סימן ת"כ

1. א. החובל בחברו, מתי חייב לשלם חמשה דברים? מתי ארבעה? מתי שלשה? מתי שניים? ומתי דבר אחד? כתוב את הכלל ופרט דוגמא לכל מקרה **סימן ת"כ סעיף ג' – י"ב**
 - ב. ומתי לוקה? ומתי חייב בדיני שמים? **סימן ת"כ סעיף ב', ל"ב**
 - ג. כיצד משערים נזק, צער, שבת, ריפוי ובושת? **סימן ת"כ סעיף ט"ו – י"ח, כ"ד**
 - ד. המבייש את חברו בדברים, האם חייב בבושת? **סימן ת"כ סעיף ל"ח**

סימן תכ"א

1. ב. האם רשאי בעל הבית החושש שהמשרת יגנוב ממנו לסלקו קודם סיום השכירות או להכותו שיצא? **סימן תכ"א סעיף ו' ברמ"א**

סימן תכ"ו

1. **הלכות שמירת נפש**
 - א. האם חייב אדם להציל את חברו הנמצא בסכנה או להוציא הוצאות כדי להצילו?
 - ב. מה הדין אם הוציא הוצאות על כך, האם חייב הניצול להחזיר לו הוצאותיו? **סימן תכ"ו סעיף א'**
 - ג. האם מותר לאדם להכניס את עצמו לספק סכנה? **סימן תכ"ו סמ"ע סק"ב**
 - ד. על מה סמכו המתירים לתרום כליה? (??)
2. א. האם רשאי אדם להכניס את עצמו לספק סכנה כדי להציל את חברו? **סימן תכ"ו סמ"ע סק"ב**
 - ב. במקרה וידוע שפלוני נהרג על ידי אלמוני, האם כופין את קרובו שיתלונן שיעשו עימו דין? **סימן תכ"ו פת"ש סק"א**

סימן תכ"ז

1. ג. מה טעם החיוב ללוות את היוצא לדרך? עד איזה מרחק צריך ללוות מדינא דגמ' ובוזה"ז? **סימן תכ"ז סמ"ע סק"א**